

Мр Добривоје Јовановић
Историјски архив Јагодина

МОРАВСКИ ОКРУГ У ЛИСТУ „ОБНОВА“ У 1941. ГОДИНИ

Први број „Обнове“ изашао је 6. јула 1941. године и излазио је свакодневно до 5. октобра 1944. године. Лист је доносио чланке о борби против комуниста и Јевреја. Већи број чланака био је посвећен сарадњи са немачким властима. Поштовао се рад Димитрија Љотића, и нарочито рад генерала Милана Недића и владе Националног спаса.

КОМУНИСТИЧКЕ БАНДЕ ПЉАЧКАЈУ У ПОМОРАВЉУ

Ђурђија, 3. августа

Пре кратког времена, тек што се стишало узбуђење због разбојништва извршеног над Радојком Миленковићем, земљорадником из Вирина, коме су разбојници однели око 20.000 динара, догодио се још један случај, после њега је јасно да се ради о једној организованој групи комуниста, који су измакли властима и који одговарају за разна криминална дела. Кријући се, ови комунисти су организовали нападе на куће имућнијих сељака у овом крају.

Једна група комуниста – који су се одметнули од власти – напала је на кућу Пауна Петрашковића и пушкама тукла и малтретирала и њега и његову породицу, све док јој није успело да пронађе тешко уштеђени новац, који је Пауну био, у ствари, једина имовина. Разбојници су му однели око 20.000 динара у готовом новцу, доста хране и разних других ствари у великој вредности. На овај начин се комунисти пљачкајући народ снабдевају храном и новцем.

(бр. 26, 4. август 1941)

СУКОБ КОМУНИСТА И ЖАНДАРМА У ОКОЛИНИ ЈАГОДИНЕ

Јагодина, 26. септембра

У ноћи између 24. и 25. овог месеца покушала је једна комунистичка банда у околини Јагодине да изврши атентат на једну барутану. Жандармеријски одред, који је ту патролирао, опазио их је на време и засуо

митраљеском ватром. После дуже борбе, жандарми су изашли као победници, заробивши двојицу и ранивши већи број нападача.

(бр. 72, 26. септембар 1941)

НАШЕ СЕЛО
ДИЖЕ СЕ ПРОТИВ
КОМУНИСТА

Силом одведени сељаци уништили једну већу
Комунистичку банду

Параћин, 26. септембра

Једна комунистичка банда која је оперисала у околини Параћина насилно је одвела једну групу сељака из околине са собом у шуму и тамо их наоружала, у намери да их обучи за даље испаде.

Међутим, сељаци, који уосталом, никад никакве везе нису имали с тим бандитима, добивши оружје иступили су против насилника и у оштрој борби двадесеторицу убили, а петнаест успели да ухвате и приведу првој жандармеријској станици. Међу убијенима налазе се врло истакнути комунисти тог краја.

Ово је једна важна појава, утолико пре што није усамљена и што долази од оних, на чију су сарадњу комунисти највише рачунали.

(бр. 72, 26. септембар 1941)

ХВАТАЊЕ ЈЕДНОГ КОМУНИСТИЧКОГ
ПРВАКА

Јагодина, 30. октобра

Један по један падају комунистичке вође у руке власти и владиних одреда. Јагодински оружани одред ухватио је јуче вођу комунистичке банде и једног од стручњака за рушење пруге Добривоја Јоковића, који је у свом саслушању пре стрељања дао драгоцене податке о злочиначкој акцији комуниста у Поморављу.

(бр. 101, 30. октобар 1941)

КОМУНИСТИЧКА ИНТЕРНАЦИОНАЛА
НА МЛАВИ

Свилајнац, 31. октобра

Оружани одред из Свилајнца, гонећи и уништавајући комунистичке банде на једном широком сектору, једнако наилази на врло инетресантна открића о раду ових мангупа скупљених са свих страна Балкана, који су хтели да се прикажу народу као „ослободиоци Србије“. Каква ту влада пометња појмова и језика сведочи и велики број летака и прокламација нађених код једне уништене комунистичке банде, од којих једне почињу овим речима:

„Ин батаја меј дин урма.

Румњи ши Румнилор дин Рисаоа ши Мураоа“

Ове прокламације су потписане са:

„Цињеришу дин Рисаоа ши Муреоа“

Друга прокламација почиње речима:

„Србилер ши Српкињилор дин срезум Ресави ши Мурави“

Лепи су ти „ослободиоци“ Србије, који не знају ни српски језик, већ праве неки есперанто.

Та и таква банда, која не зна ни српски да говори, била је похватала и повела да побије најбоље српске домаћине из села Трешњева, Ђуринаца, Црквенца, Кушиљева, Сибнице, Бобова, Стењевца, Ждрела и Деспотовца, на челу са Мардаријем Радојичићем, јеромонахом манастира Горњак, Милијом Попадицом, активним артиљеријским поручником и Јованом Маринковићем, избеглицом. Изненадни напад оружаног одреда спречио је црвене бандите да не изврше покољ ових угледних похватаних Срба, а разбивши бандите одредници су успели да све ове њихове заробљенике ослободе.

П.Б. (бр. 102, 31. октобар 1941)

ПОГИБИЈА ПЕТ КОМУНИСТА КОД ВЕЗИЧЕВА

Деспотовац, 3. новембра

Ресавско-равнички одред капетана-војводе Сувоборског напао је код села Везичева, 15 км јужно од Петровца, једну комунистичку банду, коју је растерао. У борби је погинуо вођа банде Миливоје Виринац са четворицом бандита, док је одред изгубио само једног свог човека који је погинуо.

(бр. 104, 3. новембар 1941)

ОДРЕД ВОЈВОДЕ ГОРДИЋА ОСЛОБОДИО ЈЕ РЕКОВАЦ

Рековац, 4. новембра

Најзад је Левач ослобођен од комунистичке куге, која га је већ месец и по морила. Овај крај је држао у своме неподношљивоме терору један комунистички зликовац, Жунић – „Баца“ учитељ из Рековца, који је један од најгорих комунистичких крволока. Већ од 20. септембра, када су комунисти покушали напад на Трстеник, отпочео је против ове комунистичке банде борбу оружани одред Богдана Гордића, војводе гочког и та се борба сада завршила ослобођењем Рековца, главног стана комунистичког бандита.

У узастопним борбама које је овај одред водио против Жунићеве комунистичке банде код Љубостиње, Каленића, Милутовца, Секурича и Драгова, оружани одред је убио из исте ове комунистичке банде 38 разбојника, чији су лешеве остали на месту борбе, 29 је ранио, и ови скоро сви су заробљени, а сем тога је још двојицу комуниста заробио неповређене. Међутим, у ранијим борбама побијеним комунистима, нађен је леш и црвенога

поручника Милојевића, који је лично стрељао једног српског мајора и једног српског авијатичара-поручника. Такође је међу убијенима код Каленића нађен леш комунистичког комесара Јевтића из Мотрића.

У тим ранијим борбама одред Гордићев изгубио је поднаредника из подофицирске школе, деветнаестогодишњег Ацу Марића из Врњачке Бање, који је јуначки погинуо код Каленића, и наредника Ђуру Коњичанина, кога су комунисте са двојицом четника заробили код Каленића, прво мучили, па онда сву тројицу стрељали.

Међутим, јуче су их њихови другови достојно осветили. Гордићев одред је напао комунистичку банду код Рековца, разбио је и ушао у Рековац и ослободио га од црвених бандита, као и сва места око њега. У тој јучерашњој борби одред је убио 12 комуниста, а заробио је кћерку вође те банде Жунџић-„Баце“. Одред је запленио 14 пушака, 2 пушкомитраљеза, 1 ауто, шест вагона намирница које је ова банда спремила за своју зимницу и 90 пари одела које је било спрењено за комунистичке „партизане“.

У једној ранијој борби код села Милутовца одред Гордићев, разбивши ову комунистичку банду, спасао је из комунистичког ропства бившег народног посланика Таку Додића, свештеника Љубисава Ђулаковића и учитеља Јеротија Павловића, које су комунисти таман били повели са собом да их убију.

(бр. 105, 4. новембар 1941)

ПОГИБИЈА КОМУНИСТА КОД СЕЛА ДЕОНИЦЕ

Јагодина, 6. новембра

Један оружани одред владиних трупа напао је код села Деонице комунистичку банду, којој на челу стоји као политички комесар, Бошко Ђуричић, адвокатски приправник из Јагодине. У овој борби пет комуниста је убијено, док је на страни одреда погинуо један четник. Заплењено је неколико пушака, бомби и муниције за пушко-митраљезе.

(бр. 107, 8. новембар 1941)

ХВАТАЊЕ ЈЕДНОГ БАНДИТА У ЈАГОДИНИ

Јагодина, 6. новембра

Жандарми су ухватили усред Јагодине Радосава Стојковића из Белушића у срезу левачком, који се склонио у варош после пораза банде Милорада Жунџића „Баце“. Утврђено је да је овај бандит учествовао у свим злочинима које је ова банда починила, те је изведен пред преки суд, осуђен на смрт и стрељан.

(бр. 108, 11. новембар 1941)

КАКО ИЗГЛЕДА У КОМУНИСТИЧКИМ РЕДОВИМА

„ДНЕВНИК ЈЕДНОГ „ПАРТИЗАНА“
КОЈИ ЈЕ ПАО У РУКЕ ОДРЕДУ ВОЈВОДЕ ГОРДИЋА

У селима настаје кукање и запевка, чим угледају ове
комунистичке ослободиоце

Рековац 6. новембра

У многобројној заплењеној комунистичкој архиви, која је у току последњих борби пала у руке оружаном одреду војводе Богдана Гордића, врло је интересантан и један дневник, који је нађен код једног погинулог „партизана“ – комунисте из Крушевца. Тај дневник открива пре свега потпуну, злочиначку неосетљивост комунистичких бандита према сеоском становништву које свесно излажу пропасти. Не може се комунистима ставити у олакшање њиховог монструозног злочина према српском народу да они не знају како тешко плаћа њихове глупе акције становништво, које са тим никакве везе нема. Овај комунистички писац и разбојник још се потсмева очајању које обузима цело сеоско становништво, када само угледа бандите да му долазе, молећи их да иду даље од њиховог села да им не навлаче непотребну несрећу. Даље у дневнику се показује сва беда те „ослободилачке“ и комунистичке акције, хаос, неред и кукавичлук међу комунистичким бандитима који су само јунаци над незаштићеним становништвом или заробљеницима. Цела њихова борба састоји се у сталном страху од одмазде.

КАКО КОМУНИСТИ БЕСТИДНО
ОБМАЊУЈУ И СТАНОВНИШТВО
И СВОЈЕ ПРИПАДНИКЕ

Овај дневник почиње од 23. септембра, када је један полулудак Кесеровић, који се под утицајем комунистичке пропаганде одметнуо од војводе Пећанца, и са комунистима и нешто сељачких пљачкаша, међу којима су били у већини Цигани из околних села, носећи једино џакове да у њих стрпају пљачку, кренуо на Крушевац. Разуме се да се овај лудачки покушај у самом своме почетку скрхао и сви његови учесници имали су само једну жељу, да главу спасу.

Пошто је под датумом: „Уторак 22-IX“ забележено само да је Кесеровић кренуо на Крушевац, комуниста вели:

„Ми још не знамо шта се дешава. У овим судбоносним и историским часовима, када треба много опрезности, ми одлазимо на спавање да бисмо били спремни за свако изненађење. Око 12 часова ноћу прекида се наше спавање. Логор остављамо и полазимо... Добили смо извештај да ће наше присуство решити питање Крушевца.“

Разуме се да ови комунисти Крушевац нису ни видели, јер су се Цигани и пљачкаши одавно већ на све стране разбежали.

Међутим, овај комуниста бележи под датумом „среда, 24-IX-41 г.“ како силазе са планине, по ноћи ведрој и пуној звезда. Долазе у неко село и ту каже: „Налазим неке добре другове. Ту је и Д.С. Сад је и он партизан, мада је био у мирно време ватрени Енглеz. Од њега сазнах прилично новости и у историјској свечаности, усхићен оним што се изненада дешава, продужих даље, размишљајући о томе да ли је заиста дигнут устанак у целој Србији, па и у Европи, што рекоше да је преко радија јављено“.

Разуме се да овај комуниста већ после неколико сати имао прилике да увери да је „устанак“, чак и у крају око Крушевца, био само у лажима московских агената.

Потом се одмах цела комунистичка акција претвара у непрекидно бекство, где се нигде двојица нису могла заједно да нађу.

БЕЖАЊЕ КОМУНИСТА У БРДА

Даљи редови дневника показују сву наивност и необавештеност комуниста, који су све ствари, док их стварност не лупи по глави, гледали кроз приказе московске пропаганде.

„Разрушисмо пругу, где ће блиндирани воз наћи себи гроб, а ми похитасмо ка мосту, где се разви борба. Цела наша десетина поче да прелази мост, док је не изненади бочна митраљеска ватра. То блиндирани воз, који се изненада привуче, поче да гађа за нама. Прва десетина уђе у воденицу, где однесе рањенике, а ми издржасмо страшну ватру из митраљеза и топова којима нас гађају из блиндираног воза. Би нам јасно да је овај воз право чудовиште, против кога се не може борити.“

Од тада настаје бежање комунистичко, које се до смрти пишчеве није свршило. Он вели:

„Ми се распркосмо по кукурузе... почесмо се повлачити ка јазу... топовска и митраљеска ватра из воза примора нас да се посакривамо у жаркове... и најзад: решисмо да се у ноћ повучемо преко Расине за наши логор у Јастребицу.“

И писац дневника јасно приказује: „Биланс данашње борбе је: повлачење у брда после неуспелог напада. Утисак да је борба пропала.“

Сутрашњег дана „четвртак, 25-IX-41,“ писац бележи само непрекидно бежање и спасавање. „Страшни тренуци борбе за животом, наша апсолутна немоћ да се заштитимо од непријатеља.“

СЕОСКО СТАНОВНИШТВО СЕ ОТРЕСА КОМУНИСТИЧКИХ РАЗБОЈНИКА

Под датумом „субота 27-IX-1941“ писац се мало охрабрио, пошто је цео дан раније провео у једном селу, далеко од зрна и страха. „Ми партизани

решили смо да дигнемо сталаћки мост у ваздух“, док су другима оставили да иду у борбу. И одмах пише:

„Ми напуштамо гомилу народа који се купи у Пасјак и полазимо за Сталаћ са целокупним материјалом за минирање. У Гаглову – селу веома кукавичком – жене плачу када ми пролазимо. Једнима је жао што мора да се боримо, а други се плаше репресалија, док се мушкарци изговарају да немају оружја за борбу, а сретни су што им је то најсретнији пронађен изговор.“

Али, и ови комунистички „јунаци“ чули су пред собом митраљеску ватру и одмах су се предомислили: „Наш план напада на сталаћки мост отпада. Помоћ коју смо очекивали од Сталаћана нису биле ефикасне, јер су они који треба да нас помогну толико далеко убраздили у малограђаништину, да су се препали видевши наше курире и замолили их да оду даље од њихових станова, јер могу да их компромитују.“

Не часећи ни часа спустисмо се преко Мрзеничког манастира Св. Богородице и минирасмо пред вече један од многих мостића који служе за пропуст планинских бујица. Четири детонације затресоше целу долину.“ Читајући ове редове, не знамо да ли овај писац дневника не тера шегу и са собом и са својим црвеним друговима, јер тек не може озбиљно да говори о томе да су место једног великог железничког моста, код кога се можда могло и погинути, рушили „један од многих мостића“ на неком манастирском имању, далеко од свих путева, и преко којих у току целе године ваљда неколико пута прође какав манастирски козар или свињар после овог „јуначког“ дела – а видећи се да су сва слична томе – комунисти су се повукли у једно даље село на заслужен одмор.

ЗЛОСТАВЉАЊЕ И МУЧЕЊЕ СТАНОВНИШТВА

„Недеља, 28-IX-1941 године

Хладни јесењи ветар веома непријатно делује на мене онако уморног, те с братом и још двојицом другова легосмо у сламу између високих стогова који се љуљају на снажном ветру.

Позваше нас да присуствујемо при пресуди која је изречена двома девојкама, које су имале љубавне односе са непријатељем. Ја се не прикључих гомили, него продужих спавање, али сутра дан сам већ могао да слушам о казни која је извршена над овим проституткама чији су турови добили по 20 удараца дебелом мотком. О самој казни нерадо говорим, јер ми се ни мало не свиђају казне које су примењиване у средњем веку, али ипак могу да примим да је то једина ефикасна казна у овом времену осим смртне осуде.

Овом приликом вреди рећи и о нашој исхрани. Сада се хранимо на лицу места. Идемо из села у село већ по нашим стратeгиском плану и у селу добијамо храну од сељака. Тако смо данас имали одличан ручак пржена пилад и необично укусан пшенични и кукурузни хлеб.“

Изгледа да ови пржени пилићи играју велику улогу у одређивању „стратегиског плана“ комунистичког. Комунисти као „специјалисти за минирање“ нису ишли у борбу. То су оставили за робијаше, Цигане и силом отеране сељаке. И зато је писац овог дневника из овог села, у коме је ручао пржене пилиће, кренуо са неким Србом опет на некакво минирање. Овог пута је био још горе среће него са сталаћким мостом. Када су се то вече спустили у село Паруновац, пали су право у руке Пећанчевим људима, и само необазривост ових учинила је те су ова два комунистичка бандита спасла главе. Јер, чим су видели да су заробљени, досетили су се да се представе као делегати за преговоре, што су Пећанчеви четници примили за истину, иако су видели, када су их разоружали, да са собом носе експлозиве и материјал за минирање. Пошто су их одвели код неког попа Мике, војводе од Јастрепца, они су му најавили да долазе од Кесеровића да их извести да неће да нападају на Крушевац. И пошто су дуго разговарали са попом Миком и најзад му рекли да је њихова мисија завршена, тражили су да их пусте као парламентарне, што је овај и учинио. Разуме се, о минирању више није било ни речи, али су бар главе биле спасене.

Од овог дана је овај комуниста изгубио свој одред и почиње његово лутање, али без мало воље да поново своје другове пронађе. Он се делимично крије по виноградарским колибама, по таванима по селу. Ипак он пише:

„Недеља, 5-X-1941 године

Опет један празничан дан, данас је недеља коју проводим у потоку, очекујући час када ћу добити везу за одлазак у Јухорски одред, који је издржао борбу са Гордићем, и сад опет припрема нову борбу, јер га Гордић заокружава, што је и покидало везе са људима из Парцана, тако сад не могу да ме доведу у вези са одредом.

Лежећи овако у влажном потоку, чија ми влага разглаба све зглобове, те осећам болове у ногама, плаши ме и најмањи шум. Чак и несташна игра птица, која често личи на бат људских ногу, веома ме плаши. У страху чекам када ће наићи која Гордићева патрола и свршити са мном.“

Из овог потока писац дневника завукао се на један раван са сеном:

„Уторак, 7-X-1941 године.

Ја и овај дан проводим на крову штале, пуноме мекога сена. У таванском полумраку очекујем ноћ када ћу, после шестодневног лутања за одредом, прићи Левачком одреду.

Увече, пошто сам читавих 6 дана и 6 ноћи мењао места, ишао час у једно час у друго село – пошао сам с другом из Маренова за Бачину, место веома лепо, са црквом у средини. Место има око 5000 становника. Пролазимо кроз њега, док оно спава блаженим сном малога града, кога не потреса напад разноврсних ратних оруђа. Ово место, чији је попа испустио своју „напаћену“ душу, а кога чувају његови житељи у цркви, осећа ратне недаће само по стомаку (и то не у пуној мери) и по телефонским стубовима који се ноћас

руше, да би се још једна карика у ланцу непријатељске победе откинула.“ Пошто се рушењем неког телефонског стуба осветио становницима Бачине што мирно спавају, а не умиру као он свакога часа од страха да га нека Гордићева патрола не ухвати, и пошто је са том истом бандером, коју је, сем телефонскиње из Бачине, користио ваљда још једино онај покојни поп за који телефонски разговор, овај велики „јунак“ у најмању руку мислио је да је спасао Стаљина и продужио пут кроз ноћ да дође до одреда Жунића – „Баце“, о коме је много слушао, а који, не само да га је у потпуности разочарао, већ је својим незнаштвом непрекидно тучен од Гордићевог владиног одреда допринео да овај писац код њега нађе и смрт.

Код „Баце“ нису ли мало хтели да признаду минерске способности писца овог дневника, већ су га са обичним сељацима упутили да прекопава друмове. Ту се и разболео. Није било више пржених пилића. Он пише:

„Субота, 11-Х-1941 године

У логору се одмарам од јучерашње болести, која је попустила. Опасност од трбушног тифуса прошла је, али опасност од уједа вашију све више расте. Пун сам и препун ове грозне гамади, која је испунила сваки делић моје одеће и прошета ми преко сваког дела моје коже, која све мање и мање реагира на њихове убоде. Логорски живот болесника и оних који су остали ради чувања логора, очајан је. Другови не воле ништа да раде. Нигде ни помена о партизанској предусретљивости. Свуда немар и леност за икаквим радом. Само се прежива у слами, која је пуна гњида и крпеља.“

Потом је овај писац видео да нико у овој банди не жели да искористи његове пропагандне способности, већ каже: „Мораћу да се овде помирим са улогом војника који само пушком гађа и ништа друго не ради.“ А он примећује да је то прилично незгодно „јер не бих могао да дам пример храбрости“ и онда додаје: „Због свега овога сам по мало разочаран у људе који раде на челу овог одреда.“ То његово разочарање убрзо расте. Следећег дана, у понедељак, 13. октобра, сукобили су се са тим одредом Гордићевим, који је за њих био страх и трепет.

„Ми нисмо изгубили ниједног од другова који су били у борби, али је зато један наш непослушни члан, коме је требало да се суди и који би можда требао да буде осуђен на смрт, изгубио свој живот, јер је наишао на њихову патролу која је наступала од Опарића. Два куршума су га свалила крај друма иза живе ограде где је у тешким мукама издахнуо, док је други један заробљен и одведен. Њихови поступци у одреду су такви да их нико не жали. На жалост, наш одред располаже великим бројем овако „добрих“ чланова који увек напредују кад непријатеља нема и тада показују своје способности, док у стварним борбама ретко кад учествују и тад се нагло повлаче.

Због синоћног дрског уласка Гордићевих у Белушић решили смо да свуда испред варошица поставимо заседе, што смо и учинили према свима селима одакле би морали да дођу.“

Истина, и код тих заседа ради се бирократски, у канцеларијско време, када се мисли пре свега на јело и славље. Ево шта пише о томе:

„Сумњиве људе легитимишемо, а пред краја дана силазимо у варошицу на вечеру и починак да би сутра дан, рано у јутро по каљавом путу опет отишли до места заседе и продужили свој рад.“

Како се бирократски ишло у заседе, тако се бирократски поступало у борби. Сутрадан, у уторак, 14. октобра, Гордићев одред их је напао и не легитимишући се код заседа.

„Наша десетина, уместо да притекне у помоћ, беше приморана да посматра овај двобој неједнаких снага и да покушава да ухвати везу са десетином којој је неопходна помоћ. Наша претпоставка, у коју ипак нисмо смели да верујемо, оствари се. непријатељ бројно јачи од наше десетине извршио је јуриш и отерао наше другове који су се пребацили на следећу косу и одатле отворили поново ватру. Наша замисао да нападнемо са бока пропаде, јер се поплашисмо да не развијемо међусобну борбу, те тако и ми отсечени и доведени у опасност да будемо опкољени, почесмо нагло да се повлачимо ка Секуричу.

Закључак штаба је да ништа нисмо изгубили овом битком. Нико није означен као кривац за неуспех, јер смо изгледа сви били кривци и тако се сви задовољили константацијом да смо добро прошли.“

Одмах после тога долази крај дневника:

„Среда, 15-Х-1941 године.

Пала је одлука да се непријатељ, за кога не знамо где је, али наслућујемо...“

Овим је дневник завршен. Гордићев одред појавио се и пре него што су комунисти и наслутили где је, и како је овога дана напао прво на десетину у којој је био писац дневника, док су остале десетине банде се криле, то он, смртно погођен метком, овог пута није могао да се задовољи константацијом да је добро прошао.

ПРОСТОР ИЗМЕЂУ КРАГУЈЕВЦА И РЕКОВЦА ОЧИШЋЕН ЈЕ ОД КОМУНИСТА

Крагујевац, 8. новембра

Пре 4 дана кренуо је из Крагујевца добровољачки одред за село Сабанту, код кога се, како је био обавештен, појавила једна комунистичка банда. Још пре него што су добровољци и били стигли, комунисти су се већ били изгубили. Добровољци су обишли села Трмбас, Букуровац, Сабанту и Бајковац и сазвали сељаке из свих ових села на збор код општине у Сабанти. На овоме збору добровољцима је изложено право стање у коме се земља налази, дата су им упутства како да организују своја села да се заштите од

комунистичких упада, предвиђено је стварање сеоских заштита и говорено им је о борби коју цео српски народ има да поведе против комунизма.

Док је још одржаван овај збор, дошло је обавештење добровољцима да се комунистичка банда налази у селу Ратковићу. Одмах је одред кренуо у овом правцу. Са добровољцима је пошло и одељење националистичких четника Пећанчевих. Пред селом су образовали две колоне и отпочели наступање према Ратковићу, у коме је, према добијеном обавештењу, требала да се налази банда Жунића-„Баце“, која се дан раније повукла са Равног Гаја где ју је био напао одред Богдана Гордића.

Док су ове две добровољачке колоне пролазиле кроз село, из једне из крајњих кућа отворена је на добровољце пушчана ватра. Добровољци су одмах извршили напад на ову кућу, у коју се, као што је потом утврђено, била склонила једна комунистичка тројка, остављена као заштитница. Брзо је отпор сломљен и два наоружана бандита пала су жива у руке добровољцима, док је трећи бацио пушку и побегао.

Одмах потом добровољци су, сазнавши од заробљеника да се у оближњој кући налазе скривених 8 бандита, пошли су у овоме правцу, али чим је први метак испаљен, ови су се бандити дали у бекство и не покушавши да даду и најмањи отпор.

Добровољачки одред је потом продужио за Рековац, где је био дочекан са неописаним одушевљењем од становника и одреда војводе Гордића, који је већ пре неколико дана ослободио Рековац.

Поражена од Гордићевих четника, гоњена од добровољаца, банда „Бацина“ је побегла у правцу Дуленских и Гледићских планина.

За време овога похода добровољци су сем двојице комуниста у Ратковићу, ухватили и 2 комунистичка курира са целом поштом. Један од ових курира био је на коњу.

Из Рековца добровољци су се вратили у Крагујевац.

М.П. (бр. 109, 8. новембар 1941.)

Чишћење Србије од црвених терориста

СНАЖНА АКТИВНОСТ
ШУМАДИЈСКОГ ДОБРОВОЉАЧКОГ ОДРЕДА

Под вођством свог команданта, Марисава Петровића,

одред је уништио многе комунистичке банде

у крагујевачком, грузанском и левачком срезу

Крагујевац, 9. новембра

После веома успешних операција, које су добровољци Шумадијског одреда извршили на терену у борби са бандитима, нарочито у Рачи Крагујевачкој и у арањеловачком подручју, млади борци Шумадијског

добровољачког одреда, под вођством резервног потпуковника Марисава Петровића, упутили су се на нову и тешку дужност. Требало је темељито прочистити од комуниста крагујевачки, грузански и левачки срез, а после тога кренути у даље борбе.

Командант одреда, г. Марисав Петровић, иако иначе није војник по позиву, показао је у вођењу бораца толико храбрости, вештине и искуства, да је задивио и многе активне официре, који су имали прилике да посматрају његово дејство. Сва та команда овог, поносног сина нашег села, била је промишљена и успешна. Томе се и може приписати чињеница да добровољци, међу којима има много интелектуалаца, с радошћу и без поговора стоје под командом сељака-ратника и одличног националисте.

Одмах по свом доласку у Крагујевац, добровољачки одред организовао је неколико излазака на терен око линије града, те су том приликом у окршајима са комунистима забележени врло леви резултати. Са простора Крагујевац-Рековац, који је већ очишћен, преко села Доње Сабанте, Горње Сабанте и Ратковића, па све до Рековца, разбијене су многобројне комунистичке петорке и читаве заседе које су крстариле и вршиле терор над сељацима. Добровољци су том приликом имали велики плен у оружју и у храни.

У селу Ратковићу одред је под личном командом Марисава Петровића дошао у сукоб са већом групом комуниста. Том приликом убијено је неколико бандита, док су три наоружана комуниста ухваћена.

Бекство злогласног „Баце“

У читавом том пределу стоји на челу одметника злогласни и избеумљени бандит, познатог под називом „Баца“. Он је својим акцијама многа зла нанео сељацима, те је његово име, све до пре кратког времена, претстављало прави страх и трепет за мирно становништво. Изненадни долазак добровољачког одреда затекао је овог бандита у једном селу. Готово посве неодевен, зликовац је узјахао неоседланог коња, којег је насилно одвео из штале једног сељака, те је одјахао у галопу према најближем одреду одметника, који се налазио у грузанском селу Ађине Ливаде. Тамо се изјадао политичком комесару, неком Циганину: „Помлатише нас све, пропали смо! Дајте нам помоћ!“

Овај детаљ сазнали су добровољци од Цигана, који су припадали поменутом одметничком одреду, а који су дан касније у борби доспели заробљеништва.

Многе вође бандита побијене или похватане

У борбама је добровољачки одред побио више бандитских вођа и „политкома“, док је неколицина њих жива ухваћена. Тако је доведен „Бацин“ сестрић, који је у групи свога ујака заузимао положај политичког комесара. Затим су доведени „партизани“: Животије Пауновић, Ђорђе Јовић, Драгомир Обрадовић и други. Сви они признају своје суделовање у разним

терористичким и насилничким злочинима над мирним становништвом, али се бране стереотипним начином свих ухваћених одметника. Приказују себе као жртве и кажу да су били оружјем присиљени на борбу у редовима одметника. Установљено је, међутим, да су баш ти људи били наистакнутије силедије међу одметницима и да су на дрзак и беспримеран начин пљачкали и злостављали по левачком срезу без разлике и богатије, као и оне најсиромашније сељаке.

Успех одреда под вођством

Милана Динића

У исто време док су добровољци систематски чистили терен овога краја од комуниста, одред под вођством четовође, Милана Динића, пребацио се са свог десног крила изнад села Горње Сабанте, те је том приликом успео да убије четовођу комуниста, који су покушали да се по сваку цену пребаци према Дулену код Гледићких Планина. Веровали су да ће тамо да нађу склониште где ће преживети зиму. Међутим, изненадни сукоб са четницима помрсио им је рачуне.

Из исказа ухваћених „партизана“ сазнају се разни занимљиви подаци. Тако се је испоставило да се у „Бацином“ одреду воде главну реч некакав Циганин, те робијаш Љубез Марић. У банди су и четири жене, које је морао присилно лечити доктор Спирић из Крагујевца, кога су бандити били заробили и одвели у село Дулене.

Шта партизани обећавају заведеним младићима

Међу приведеним одметницима имаде много сеоских младића, који су силом или преваром одведени у шуме, и који нису имали нимало јасну представу о томе, за шта се они управо боре. Некима је од стране одметника обећано да ће добити зимско одело са џемпером, а Стаљин да ће им послати оружја у изобиљу и свакоме по једну првокласну и крзном постављену кожну бунду, у знак пажње и поштовања. Међутим, хладноћа је у последње време била притисла, а како Стаљин никако није хтео да своје обећање испуни, то су се многи младићи били побунили против политкома и користили су сваку прилику да могу побећи из банде, и да се пријаве добровољцима. Сви они замолили су команданта одреда, г. Марисава Петровића, да им се њихова лудост опрости, наводећи да су спремни од сада све своје снаге ставити на располагање против-комунистичкој банди. Добровољци, међутим, не верују свакоме од њих и тачно проверавају поједине исказе, а уколико се утврди да је који од њих истинит, томе се младићу даје прилика да се врати своме селу, па и да приступи добровољачком одреду.

После успешно завршеног посла, млади борци за спасење Србије кренуће у друге срезове да тамо храбро очисте села и шуме од напасника и терориста, који врше насиља против нашег народа, а у интересу јеврејске инетрнационале, или за најобичнију пљачку.

М.П. (бр. 110, 9. новембар 1941.)

УНИШТЕЊЕ КОМУНИСТИЧКЕ
БАНДЕ У СЕЛУ СИОКОВУ

Јагодина, 11. новембра

Један леп успех постигао је Белички оружани одред у борби против комуниста. У обиласку терена Белички одред је код села Сиокова, у срезу беличком на јачу комунистичку банду, коју је напао и убио седам комунистичких бандита, док их је 15 ранио. На страни одреда погинуо је четник Сава Богдановић, родом из Срема, јеромонах манастира Јошанице.

(бр. 112, 12. новембар 1941.)

ШТА СВЕ КОМУНИСТИЧКИ
БАНДИТИ ПЉАЧКАЈУ

Рековац, 12. новембра

Као што је већ јављено, Рековац је пре више дана ослобођен од стране одреда Богдана Гордића-Гочког. Разбојничка банда учитеља Жунића-„Баце“ је при том разбијена, 4 његова борца су ту убијена, а 7 их је заробљено. Командир те „Бацине“ банде, неки Левац, успео је да побегне само тако што је бацио свој шињел, а потом је скинуо и бацио чизме, те је босоног умакао, бацивши и пушкомитраљез, који је носио. Гордићев одред је, поред овога, запленио ту још један пушкомитраљез и 7 пушака.

Сутрадан је један део Гордићевог одреда опколио код села Лоћике један део ове разбијене банде и заробио је „Бацину“ ћерку, која је такође учитељица, и која је увек ишла са бандом, до зуба наоружана. Са овом комунистичком четници су ухватили још седам „другарица“ и два комунистичка наоружана бандита, као и осам сељака, које су комунисти силом са собом водили и који су са радошћу поздравили своје ослободиоце.

У овом трагању за остацима разбијене „Бацине“ банде, откривен је пре два дана тајни комунистички магацин, који је право скровиште пљачкаша. Овај комунистички магацин, склоњен на једном врло скривеном месту, показао је шта су све у стању ови обични разбојници да поплљачкају. Тамо је нађено око 150 грла стоке, коју су комунистички бандити отели од манастира Каленића, задужбине деспота Стефана Лазаревића, у коме су ови црвени лупежи неколико дана оргијали. Даље ту је нађено: 5 вагона жита, један аутомобил, 4 машине за шивење, које су одмах враћене њиховим сопственицима који су се јавили, 2 радио апарата, 2 писаће машине, 80 пари одела, неке сукње и женске блузе и маса другог материјала.

М.Б. (бр. 113, 13. новембар 1941.)

ЈЕДНА СЕСТРА НУДИЉА УХВАЋЕНА
КАО ЦЕЛАТ У КОМУНИСТИЧКОЈ БАНДИ

Јагодина, 12. новембра

Српски оружани одред ухватио је у самој Јагодини једну младу жену, која је ранијим својим појавама и изненадним нестајањима из Јагодине дала утисак да је можда одметнички курир. Поведеном истрагом се утврдило да је ова ухваћена девојка, која се зове Јованка Раушевић, сестра-нудиља из Подравске Слатине у Хрватској, а која има родитеље у Београду, била у комунистичкој банди која се је задржавала по селима Доње Штипље и Шуљковац у срезу беличком. Неколико сељака из ових села, као и неколико ухваћених комунистичких бандита посведочили су на саслушањима да су видели Јованку Раушевић у тој комунистичкој банди, у којој је политички комесар неки Бошко Ђуричић, а командир Љубиша Урошевић. У тој банди су биле још три жене, и то Ружа Милановић, студенткиња медицине из Јагодине, нека дебела ошишана професорка у мушком оделу и жена Боже Црногорца, шофера, који је био опет неки вођа комунистички.

Јованка Раушевић је потом признала да ју је један поштански чиновник из Јагодине одвео у комунистички логор у Шуљковцу, али ту, оне друге жене, а нарочито та ошишана професорка нису хтеле да је приме, зато што раније није припадала комунистима и није била осуђивана.

Међутим, за време самог ислеђења, појавио се један сведок чије је сведочење било поразно за ову сестру-нудиљу. Тај сведок, девојка из једног села у коме је ова комунистичка банда била, изјавила је да је она била очевидац једног језивог комунистичког злочина. Она је видела када су комунистички зликовци погубили једног ухваћеног српског војника из владиног одреда. Томе војнику ови црвени зверови су прво пребили вилице, затим му поломили ребра, и онда га тако онакаженог оставили да се мучи цео дан, па су га тек предвече убили. И по исказу те девојке-сведока главни целат при овоме погубљењу била је Јованка Раушевић. На основу исказа десетине сведока ова невероватна сестра нудиља је стављена пред преки суд.

М.А.

(бр. 113, 13. новембар 1941.)

... чишћење терена у правцу Јагодина-Багрдан-Крагујевац. Приликом овог чишћења одреди су изненадили у циганском селу Стрижилу једну комунистичку банду и успели су да је потпуно разбију. У борби је 28 комунистичких бандита убијено, а 6 их је живо ухваћено. Међу погинулим бандитима налази се и политички комесар банде.

Како је ово циганско село служило као стално место за прикупљање и одмор комунистичких бандита, и како су Цигани, становници његови заједно са комунистичким бандитима пуцали из кућа на војнике владиног одреда, то је село за казну спаљено.

Одреди владини наставили су гоњење избеглих бандита и успели су да једну групу сустигну код села Бунара, где су убили још три бандита.

(бр. 115, 15. новембар 1941.)

**ПОГИБИЈА КОМАНДАНТА
ТЕРОРИСТИЧКИХ ТРОЈКИ
КОД ЈАГОДИНЕ**

Јагодина, 17. новембра

Владини одреди, чистећи терен око Јагодине, наишли су код села Шуљковца на једну групу комунистичких терориста и разбили су их. Четири комуниста је убијено, а 10 их је ухваћено живих. Међу њима налази се једна жена. Међу убијеним нађен је леш Свете Живановића, команданта свих терористичких тројки, које су биле посејане око Јагодине, са намером да врше терористичка акта.

(бр. 116, 17. новембар 1941.)

Борба против црвеног терора у србији

**У ДВОДНЕВНОЈ БОРБИ У ДУЛЕНИМА И ХАЦИНИМ ЛИВАДАМА
РАЗБИЈЕНА ЈЕ И УНИШТЕНА ВЕЋА КОМУНИСТИЧКА БАНДА**

**КРАГУЈЕВАЦ ЈЕ ОДАО ПОШТУ ДВАНАЕСТОРИЦИ СРПСКИХ ОФИЦИРА
И ДОБРОВОЉАЦА, ПАЛИХ У ОВОЈ БОРБИ**

Већ скоро месец дана одред шумадијских добровољаца, коме на челу стоји као командант Марисав Петровић, успешно чисти Шумадију од комунистичких разбојника и доноси српском народу у овим крајевима мир и спокојство.

Пошто је успешно рашчишћен терен између Крагујевца и Рековца, и пошто су готово цео левачки и крагујевачки срез ослобођени од комунистичких бандита, шумадијски добровољачки одред кренуо је пре два дана ка селу Дуленима, где је сазнао да се крију остаци банде злогласног учитеља Жунџића-Баце, који се ту склонили, пошто је код Рековца био потпуно разбијен. Са добровољцима кренуо је и један жандармеријски одред, као и одред четовође Тозе Муштиклара.

Опкољавање Дулена

Кроз снежну вејавицу кретали су ови српски оружани одреди да униште остатке комунистичке банде, која је толико зла нанела српском народу. Један јуришни одред добровољаца, под командом Вујичића и водника Војновића, кренуо је унапред кроз клисуре и стрмени код Сабанге. После напорног марша, нашли су се пред Дуленима. Овде је стигао већ и први ђачки добровољачки одред са поручником Никићем из Раче Крагујевачке.

Сазнало се да је Баца успео да код Дулена прикупи не само остатке своје разбијене банде, него и остатке левачке и беличке комунистичке банде.

Одмах је извршен распоред оружаних одреда, како би Дулене било потпуно опкољено. Јуришни одред запосео је Црни Врх, а остали одреди извршили су напад на Дулене кроз вејавицу, у којој се једва видело на метар два пред собом. Чим су добровољци и одредници кренули у напад комунисти су почели да се повлаче у паничном бекству ка Црном Врху, вису Лиса и према селу Хацине Ливаде, у коме се већ налазио штаб одбеглих крагујевачких комуниста.

У своме бекству бандити су наишли на један део добровољачког одреда, који је био знатно јачи од њих. Ипак су добровољци одлучно дочекали комунистичке разбојнике, успели да их разбију и натерају у бекство. У најкритичнијем тренутку, водник овог јуришног вода наредио је јуриш са покличем „Ура“, добровољци су улетали у редове партизана где је настало гушање. Седам комуниста је убијено, двојица су рањени, а четворо их је живо ухваћено.

Хватање бандиткиње Ружице Милановић

Гонећи бандите који су бежали, добровољци су смело надирали напред, не гледајући што се удаљују од осталих одреда. Приликом овога гоњења водник Војновић приметио је изненада у једноме жбуњу наоружаног комунистичког бандита и позвао га на предају. Са великим изненађењем, у овом ухваћеном шумском разбојнику упознао је своју негдашњу школску другарицу Ружицу Милановић, студенткињу медицине из Јагодине. За добровољца заробљени бандит није више представљао другарицу из младости, већ окорелог зликовца. Јер је ова студенткиња за време свог одметништва у шуми не само пљачкала и крала, већ и убијале српске сељаке. Она није личила више на жену, него ни на човека. Изгледала је као неко чудовиште са шубаром на глави, испод које су висили праменови њене рашчупане косе, била је са сва прљава и неумивена. Кратак сеоски гуњ, који је носила на себи, заударо је на ужеглу маст. На ногама је носила сукнене чакшире, неке цокулчине и војничке увијаче од крпа.

Чим су добровољачки одреди ушли у Дулене, један од добровољаца отишао је до цркве и залупао у црквено звоно. Из својих кућа сељаци су почели да излазе, зачуђени да чују звук звона, које је већ неколико месеци потпуно умукло.

У Дуленима оружани одреди запленили су огромну количину намирница, оружја, муниције, стоке, коња и другог прибора, који су комунисти у своме бекству оставили.

Уништење комунистичких бандита у Хациним Ливадама

Наоружани одреди преноћили су у селу Дуленима, јер је ноћ већ била пала, када је борба завршена, и јуче изјутра кренули су ка Хациним Ливадама, у коме су се прикупили остаци свих разбијених комунистичких банди из

Шумадије. Око 11 часова пре подне у овом малом грузанском брдском селу развила се борба која је трајала неколико часова, скоро све до мрака, док најзад добровољци нису на јуриш освојили зграду основне школе, у којој је био смештен штаб комуниста.

У упорној борби, која је вођена сатима по густој снежној вејавици и мразу, убијено је преко тридесет комуниста, неколико их је рањено, а ухваћени су живи и доведени у добровољачки штаб разбојник Мирослав Стаменковић, касарин из Јагодине, који је многобројна убиства над српским сељацима извршио и који се нарочито био специјализирао за терористичке акте експлозивима, даље, Радмила Јовановић и Милица Милојковић, раније свршена ученица четвртог разреда гимназије, обе из Крагујевца, које су ови несавесни злочинци завели и са собом свуда вукли.

У Хаџиним Ливадима добровољци су запленили веће количине оружја, међу којима и два пушкомитраљеза, муницију и велику комунистичку архиву, у којој је нађено читаво стовариште летака, брошура и пропагандистичких књижица комунистичке садржине.

ЈУНАЧКА СМРТ ДВАНАЕСТОРИЦЕ ОДРЕДНИКА И ДОБРОВОЉАЦА

На жалост, ова дводневна борба стала је скупих жртава и добровољачке и остале оружане одреде, јер је дванаест јунака погинуло или подлегло тешким ранама, које су задобили. То су ови јунаци из шумадијског добровољачког одреда и из крагујевачке жандармеријске чете: потпоручник Драгослав Ђорђевић, водник Сава Ђаковић, неустрашиви јунак из многобројних борби против комунистичких банди; наредник Селимир Велимировић, поднаредник Станоје Марјановић, добровољци Петар Миљановић, Петар Шепут, Миливоје Миловановић, Милоје Чолић, Стеван Кукић, Срећко Ерић и свршени богослов Драгослав Парезановић. Тела ових палих јунака пренета су у Крагујевац, где су данас на најсвечанији начин сахрањени.

Крагујевац је на врло видан начин одао последњу пошту овим јунацима, који су се борили за спас и добро српског народа. У круг војне болнице, где су у капели била привремено смештена тела палих јунака, дошле су хиљаде грађана, људи, жена и деце да узму учешће у тужном спроводу. Читаво двориште војне болнице испуњено је било крагујевачким грађанством. У капели војне болнице лежали су ковчези са посмртним остацима палих хероја. Старешине и другови палих добровољаца и војника изнели су на својим рукама дванаест оловних мртвачких сандука из капеле и пренели и у камионе, наше и немачке. Неколико десетина венаца и јастучића са одличјима палих јунака стављени су на чело поворке, одмах иза дванаест крстова.

Ту је била и војна музика, која је интонирала посмртни марш. За крстовима и венцима кретало се неколико камиона са ковчезима, а за њима породице погинулих, њихови другови и грађанство. Спровод је кретао Краља Александра улицом према Саборној цркви и поворка је била на километре

дуга. Све остало грађанство Крагујевца, уколико није узело учешћа у поворци, стајало је у шпалиру са обе стране улица којима је поворка пролазила.

Последњи поздрав палим јунацима

Пред Саборном црквом посмртне остатке палих српских јунака сачекали су представници немачких војних власти и српски виши и нижи официри. При уношењу ковчега са посмртним остацима, представници немачке војске одали су почаст палим српским јунацима. На опелу у цркви узело је учешћа сво свештенство Крагујевца. Војни свештеник Душан Николић одржао је говор, у коме је између осталог рекао:

„Још један тужни опроштај, који нам даје нов печат и нову снагу. Још један херојски подвиг, несебично жртвовање, достојно дивљења и дубоког поштовања. Ова поносна чеда Светосавља и српског народа у овом најконфузнијем времену српске историје, по своје здравоме инстинкту, здравој и националној свести, моралу и осећању изабрали су једини прави и истинити пут спасења српског народа и српске отаџбине. Видевши тешки удес српскога народа и његову трагику данашњих дана, а по своје расном патриотизму и дубоком осећању љубави за свој народ, пошли су храбро у борбу и заложили су животе своје да би Србин и име Србиново могло живети у слави и части. Они су постигли свој циљ, јер су умрли за отаџбину. Нека им је слава!“

У цркви се проломило: „Слава им!“

Пред црквом су се са палим јунацима опростили командант шумадијског добровољачког одреда Марисав Петровић и неколико њихових другова.

На гробу је говорио капетан прве класе, Срећко Симеуновић, помоћник команданта радне службе, који је у опроштају са својим друговима истакао њихово ретко пожртвовање у борбама, у којима су на терену за спас и добро српскога народа учествовали.

Плотун, испаљен од њихових другова из добровољачког одреда, одао је последњу почаст палим јунацима.

Р.С. (бр. 118, 14. новембар 1941.)

НОВИ ПОРАЗИ КОМУНИСТИЧКИХ РАЗБОЈНИКА

УНИШТЕЊЕ

ТЕРОРИСТИЧКИХ ГРУПА КОД ЈАГОДИНЕ

ЈЕДНА ТЕРОРИСТИЧКА „ТРОЈКА“ ПРЕДАЈЕ СЕ САМА СРПСКОМ
ОРУЖАНОМ ОДРЕДУ

Јагодина, 20. новембра

Пошто се свака појава комуниста у већим бандама у овом крају свршила њиховим страховитим поразима и погибијама, то су комунисти били

принуђени да одустану од сакупљања у чете, зашто им већ и потребно људство недостаје, већ су хтели да пређу на акцију путем терористичких тројки, комунистима је остало за ту сврху 24 човека, подељених у 8 тројки, а које су образоване из разбијене комунистичке банде Љубише Ђорђевића и политичког комесара Бошка Ђурђевића, који је и сам тешко рањен у главу у последњем поразу своје банде.

Све су ове тројке биле стављене под команду Свете Живановића, званог Светице из села Мишевића. Терористи су приликом поласка из свог дотадашњег логора у селу Дурлану (Дулену?) добили наређења да се 16. ов. мес. састану у 8 часова јутра у селу Шуљковцу. Дотле су имале да се пребаце растурене преко разних праваца. У Шуљковцу су имали да буду упознати са планом терористичке акције, која је имала да отпочне серијом појединачних атентата у Јагодини.

Овome тако добро израђеном плану за терористичку акцију недостајало је само једно: предвиђање да је већ и многим комунистичким одметницима дозлогрдила лудачка и злочиначка акција, у коју су многи и силом увучени. Чим су се ослободили међусобне шпијунаже, која постоји у свим комунистичким организацијама, и пушкомитраљеза и револвера црвених командира и политичких комесара уперених у своја леђа, тројица одметника из једне терористичке тројке, прво што су урадили када су се нашли сами, било је то да су потражили оружане снаге генерала Недића да им се предаду. 15. ов. мес. у подне ова тројка је наишла на српски оружани одред из Јагодине и предала му се са свим оружјем и експлозивима. Ови комунистички терористи, који су за своје црвене вође имали само мржњу, одмах су команданту оружаног одреда саопштили цео план за терористичку акцију, правце кретања појединих тројки, место и време састанка и све што су о јагацима и сарадницима комунистичких банди знали.

Обавештен тако до детаља о намераваној терористичкој акцији, командант одреда мајор Марић могао је да припреми бандитима замку.

Хватање тројке која је опљачкала једну сеоску општину

Међутим, у времену, још док је та једна тројка тражила српски оружани одред да му се преда, друга једна тројка из те терористичке групе упала је и истог тог дана, 14. ов. мес. у 9 и по часова изјутра у село Штипље и опљачкала сав новац из сеоске општинске касе. Сељаци овога села одмах су упутили гласника српском оружаном одреду да га обавесте о појави бандита и пљачки коју су у њиховом селу извршили. Пошто је у то време командант одреда већ био од одметника, који су се предали, обавештен о правцу кретања и ове тројке, то је одмах још исто по подне послао потеру за њоме и у 10 часова у вече тројица терориста, који су опљачкали Штипље, пали су живи у руке српским војницима и без борбе, јер су ухваћени на ноћишту. Код њих је нађен

новац који су опљачкали из општинске касе у Штипљу, али не сав, јер су већ извесну суму били дали неким својим јатацима.

Опкољавање места састанка комунистичких тројки

За то време, шест преосталих тројки, не знајући шта се са две већ догодило, наставиле су свој пут ка Шуљковцу. Са друге стране, кретали су се и српски оружани одреди да те терористе униште на месту њиховог састанка. Покрети су били подешени тако да тачно у јутро 16. ов. мес. Шуљковац буде опкољен са свих страна. Тачно у 8 часова овога дана све чете од три одреда, који су долазили са свих страна концентрично, имали су да опколе основну школу у Шуљковцу, у којој је дат састанак терористичким тројкама.

У рану зору 16. ов. мес. почео је да се стеже обруч око села. Један одред долазио је од села Драгошевца, одред Гордићев из Рековца долазио је преко села Урсула, једна владина чета из Јагодинског одреда ишла је преко села Бунара, друга чета преко села Драгоцвета, један одред преко села Међуреча, а један косом између реке Лугомира и реке Белице. Већ у 7 часова јутра затворио се обруч од владиних оружаних снага око Шуљковца.

Међутим, тројка у којој је био и командант терориста Света Живановић, и која је последња стизала на место састанка, приметиле је српске војнике како опкољавају село и покушала је да се пробије кроз овај смртоносни обруч. Један од ове тројице, неки Радомир Стефановић, носио је пушкомитраљез. Ова тројица терориста, пошто су отворила ватру из пушкомитраљеза, појурила је бацајући бомбе да се пробију. Међутим, ватра коју су српски војници и четници на њих отворили, покосила је сву тројицу. И терористички командант Света Живановић, и пушкомитраљезац Стефановић и трећи члан тројке, неки Радовановић, били су побијени.

На страни владиних трупа при уништењу ове тројке једино је лакше рањен комадом бомбе каплар-граничар Стојан Дисаћ.

Заробљавање комунистичких терориста

Док су једни војници из владиних одреда уништили тројку, која је хтела да се пробије, други су похитали и опколили школу. Разуме се да је борба, која је почела већ на ивици села, алармирала бандите који су покушавали да се сакрију по појединим сељачким кућама. Ипак од 11 терориста, колико је било дошло у школу у Шуљковцу, сем оне уништене тројке у којој је био њен командант, одредници и владини четници похватили су после краће борбе, у којој су највише употребљене бомбе, девет терориста, док су једино два успела или да се сакрију или умакну.

Међу овим заробљеним терористима налази се и једна жена, нека Десанка Барјактаревић.

Пошто су овако готово сви терористи побијени или заробљени, владини одреди су на основу исказа заробљеника отпочели лов за комунистичким јатацима, а исто тако су пронашли и два скровишта комунистичке спреме и хране.

Код комунистичких јатака, бившег председника општине села Шантаровца, Драгомира Лазаревића, нађено је око 1000 кг пшенице, коју су комунисти ту оставили за своју исхрану. Јатак је ухапшен.

У истом овом селу у једноме скривеноме бунару нађено је скривено комунистичко слагалиште, у коме је, поред осталог, нађена 31 војничка чутурица, једна писаћа машина и један куфер пун комунистичке архиве, књига и штамбиља. Све ово били су комунисти склонили после својих последњих пораза. Још четири комунистичка јатака, из овог истог села, од којих је један био њихов комесар за прикупљање хране, ухваћени су.

Са 20 заробљених и похватаних комунистичких бандита и њихових јатака, и са пленом у оружју и спреми вратили су се оружани одреди Јагодини, којој су овом својом акцијом чишћења осигурали мир и од појединачних терористичких злочина.

М.М. (бр. 119, 20. новембар 1941.)

**ПОРАЗ БАНДЕ ЈЕДНОГ БИВШЕГ
РОБИЈАША**

Параћин, 22. новембра

У селу Лебини, у срезу параћинском, изненадио је један владин оружани одред разбојничку банду одбеглог робијаша Милосава Савића из Лебине. У овој борби овај робијаш и комунистички вођа тешко је рањен и заробљен, док се његова банда распрштала у бегству, бацајући оружје и спрему. Заплењено је девет пушака и разна друга спрема, док трагови крви на терену показују да има десетак рањених.

В.Ј. (бр. 121, 22. новембар 1941.)

СВЕСНА ШУМАДИЈА ЗБИЈА СВОЈЕ РЕДОВЕ

**НА СВОМЕ ПУТУ КРОЗ СРБИЈУ,
МИНИСТАР НАРОДНЕ ПРИВРЕДЕ г. ОЛЋАН
ВРШИ ОРГАНИЗАЦИЈУ СВИХ ПОЗИТИВНИХ СНАГА**

**АКЦИЈА МИНИСТРА НАРОДНЕ ПРИВРЕДЕ НАИШЛА ЈЕ НА ОДУШЕВЉЕН
ПРИЈЕМ КАКО УГРАДОВИМА, ТАКО И У СЕЛИМА**

Деспотовац, 23. новембра

Дубоке су и тешке ране наше мале и миле Србије, незајакљив је њен бол. Али из тог христовског бола и из тих рана, које још лопе топлу крв,

никнуће нова Србија, онаква Србија за коју су гинула витешка покољења о којима ми данас сањамо.

Док меци наших блудних синова фијучу, један министар владе Спаса је кренуо кроз Србију да живом, окрепљујућом речју и видним делом покаже и онима који још нису прогледали, и чије је срце испуњено мржњом на све што је српско, како се ради, како се лече ране народне. Већ скоро две недеље министар народне привреде г. Михајло Олћан, у пратњи свога секретара г. Божидара Најдановића, обилази Жупу и кршну Ресаву, и ствара. Ствара у најпотпунијем смислу речи.

Министар г. Олћан је наишао на пуно разумевање најширих слојева народа по овим сиромашним крајевима. Његов рад, који се битно разликује од рада досадашњих министара, наишао је на одушевљење какво ови крајеви већ одавно не памте. Сељак и грађанин, занатлија и интелектуалац, сви имају пуно разумевања за акцију министра г. Олћана. Његовом конструктивном раду ова општа сарадња даје још више одлику истинског и идеалног градилаштва, за којим је овај напаћени народ више него жудео, а о којим је готово престао да сања...

Г. Олћан је пре десет дана кренуо на терен, са жељом да на лицу места изврши организацију свих позитивних снага у солидарној борби против комуниста – српских гробара. С друге стране, његова је жеља да заведе ред који народ толико очекује, да поврати ауторитет власти, без које се не може ни замислити живот у једној организованој целини, која се зове држава. А када се то оствари, онда ће наши градови, наша престоница, имати и оно што је потребно за живот. Дрво већ у великим количинама стиже у Београд, капацитет ресавских рудника и сваког дана повећава и спроводи се организација набавке животних намирница, које ће такође у најскорије време стићи у престоницу.

До сада г. Олћан је посетио Крушевац, Трстеник, Врњачку Бању, Љубостињу, Жичу и Краљево. Он је лично обишао све ресавске руднике и издао налог да се по сваку цену имају наставити започети радови. Са ресавско-раваничким четничким војводом Блашком, који нам је овом приликом гостољубиви домаћин, министар г. Олћан је осигурао све руднике које чувају јаки четнички одреди. Затим, г. Олћан је обишао Ниш, где је имао дужу конференцију са баном Моравске бановине, задржавао се дуго у Алексинцу, Ражњу и Параћину. Свуда је г. Олћан пришао енергично решавању градских и сеоских потреба, свугде је постигао пун успех.

Није познато колико ће се г. Олћан задржавати још на путу, али, судећи по свему, неће стићи у престоницу пре почетка идућег месеца. У пројекту је још један велики низ путовања кроз поменуте крајеве Србије, који ће бити плодноснији. Кроз који дан, министар Народне привреде г. Олћан ће упутити нарочит поздрав престоници. Његово је дубоко уверење да ће грађани престонице имати пуно разумевања, и да ће и у њима превладати глас

родољубља и националне свести. На челу са Београдом, али српским Београдом, Србија треба да васкрсне.

Р. Павловић

ПОСЕТА МАНАСТИРУ МАНАСИЈИ

Манасија, 24. новембра

Министар народне привреде г. Михаило Олћан наставља свој пут кроз Србију. Неуморан и предузимљив, министар г. Олћан је већ у неколико махова имао прилике да на лицу места покаже како решавању народних потреба треба да се приступи без околишања, без обзира на тренутно стање, већ смелошћу и енергијом која задивљује. Благодарјећи г. Олћану, ресавски рудници угља су сасвим прорадили, и пре неколико дана су послати први транспорти лигнита за Београд. Истина, то још нису велике количине које би евентуално могле да подмире потребе београдског грађанства, али, у сваком случају, оне већ сада добро долазе, а с друге стране, ови транспорти угља и дрва су јасан доказ да су у целом овом делу Србије, а нарочито у Ресави и у великом делу Поморавља влада мир.

У понедељак, 24. о. м. министар г. Олћан посетио је манастир Манасију, задужбину деспота Стевана Лазаревића, која се налази само три километра далеко од Деспотовца. Одмах по свом доласку, г. Олћан се интересовао за могућност сече дрва у огромним манастирским шумама. које је првокласно и које треба да буде искључиво намењено Београду. Пошто је постигао пуну сагласност са управом манастира, г. Олћан је затим разгледао сам манастир. који је на њега својом лепотом оставио најдубљи утисак. Подсећајући се на стара протекла времена српске славе, истичући актуелност политике деспота Стевана Лазаревића, који се на почетку 15. века са својим народом налазио у једној ситуацији. која има необично много сличности са данашњим положајем српског народа, г. Олћан је дао изјаву која би требало у неку руку да буде порука Београду и његовим грађанима. Министар г. Олћан је, између осталог, рекао:

Испод и око ових историјских српских, деспотских и светосавских зидина извиру две велике енергије. Једна је енергија српска и духовна, а друга је физичке природе. Никада оне нису биле потребније српском народу, него данас. Духовно осиромашен, једино се на извору овог духовног богатства може поново обогатити. Обогатимо ли се на њему српским православним светосавским благом, и друга блага материјалне природе која је Бог по читавом овом крају просуо у великом изобиљу, биће наша народна и имаћемо само према њима руку да пружимо. Ако се на овом светосавском извору болни окрепимо и поново оздравимо, брзо и лако, кроз најкраће време наћи ћемо пута, начина и средстава да велика блага материјалне природе за добро народа искористимо.

Сам манастир Манасија, ризница нашег српског светосавља, обдарен од давнина, почев од деспота Стевана, великим добрима располаже и данас, поред осталог, и шумом, боље рећи прашумом, од ништа мање него милион стабала, од којих понека дају 15 кубика дрва. У читавој овој околини толико је угља, да слободно можемо рећи да се налазимо и на једном великом базену. Али дрво се не сече, угљ се не копа ни приближно у оној мери колико би то било потребно и могућно, и то само из разлога-иако то можда звучи чудно из уста једног министра народне привреде-што

се наш народ досад напајао на другим туђим духовним изворима, заборављајући своје српске и светосавске светиње.

Ако Божјом помоћу отклањамо тешкоће у које нас је туђински дух, који тече из туђинских извора, увалио, кроз неколико месеци, с првим данима дивног пролећа, појавиће се пред овим светим зидинама весници новог доба и нове српске славе, доћи ће наша српска омладина, сврстана у редове добровољачке радне службе, наоружана најмоћнијим алатом-својим српским духом-и споредним инструментима, пијучима, ашовима, мотикама и ваљцима, изградиће друмове, прелазе и мостове, отвориће пут, којим ће велика количина енергије у облику дрвета и угља потећи ка централама, фабрикама и српским домовима, да се српчад не мрзне више поред хладних огњишта, као ове зиме.

Народна и привредна политика, пошто ће убудуће вође српског народа моћи да буду само они који су се оспособили за часне и тешке задатке на српском извору, створиће могућност да сваки динар, који се добије од ових радова, остане у рукама наше народне светиње-светог манастира, и неће, као досад, отићи јеврејско-капиталистичке руке. А та и таква политика, којом ће у првом реду морати да буду прожети црквени архипастири, биће највећа гаранција да ће се огромна блага на тај начин створена, а намењена српском народу од ктитора светог манастира Манасије, једино и искључиво у корист народа бити употребљена, завршио је своју изјаву г. Олћан.

Пошто је издао неколико хитних наређења у вези са сечом дрва и копања угља у овом подручју, министар народне привреде г. Олћан се вратио у Деспотовац где је истог дана одржан народни збор.

Радослав Павловић
(бр. 124, 26. новембар 1941.)

МИНИСТАР НАРОДНЕ ПРИВРЕДЕ Г. ОЛЋАН У ПАРАЋИНУ

Параћин, 25. новембра

У понедељак увече допутовао је министар народне привреде г. Михаило Олћан у Параћин, у пратњи свог личног секретара г. Божицара Најдановића. Данас пре подне министар г. Олћан одржао је ширу конференцију са представницима Општине, као и са представницима српских оружаних власти у Параћину. Министар г. Олћан је такође посетио Теокаревићеву фабрику, и том приликом одржао радницима краћи говор, у ком је нарочито истакао и подвукао сву несопијалност комунистичких гледања, нарочито на радничка питања.

Данас по подне министар г. Олћан продужио је за Крушевац.
(бр. 124, 26. новембар 1941.)

ПРОДИРАЊЕ ВЛАДИНИХ ТРУПА КРОЗ ГРУЖУ

Крагујевца, 26. новембра

Пошто су добровољци из Шумадијског добровољачког одреда уништили комунистичке банде код Дулена и Хациних Ливада, они су се

повратили у Крагујевац. Међутим, када је 21. ов. мес. један оружани одред под командом капетана I кл. Стикића, прошавши преко села Баре, Цикоте, Рековца, Горње Сабанте и Дулена, дошао пред Хаџине Ливаде, сељаци су га обавестили да се у селу налази једна мања група комунистичких бандита. Одред се развио за борбу и после првих метака бандити су побегли главом без обзира. У згради школе одредници су нашли 50 хлебова, на којима је била утиснута комунистичка петокрака звезда.

СРБИЈА СЕ ОСЛОБАЂА ТЕРОРА ЦРВЕНИХ БАНДИТА

РЕСАВА МИРНО ТЕЧЕ...

У овом делу Шумадије давно није било тако мирно
као данас

Манастир Манасија, 24. новембра

Никада није у кршној Ресави било тако мирно и сигурно као данас. Па и сами брегови, голи и испрани од киша и снегова, изгледају питомије него пре неколико година. Јер, не треба заборавити да је Ресава родила Дражу Глигоријевића и да се по њеним врлетима годинама крио један Бабејић.

Али, данас је у целој Ресави мир. Пре више од месец дана покушали су „партизани“, да се угнезде у њеним гудурама и да, као Бабејић, сеју смрт међу мирним становницима, да пљачкају оно мало имовине коју је сиромашан ресавски сељак стекао, борећи се са ђутљивом природом. Покушали су блудни српски синови да и у овом крају почине недела, и онда да се цинички смеју-сузама једнога народа.

Само, ту су се „партизани“ грдно преварили. Они су наишли на старог војводу кучајског Блашка, коме је шума и отац и мајка, а који изнад свега воли свој намучени српски народ. Наишли су на јунака који је још као незрело дете узео пушку у своје слабачке руке и пре много година отпочео да бије битку за добро и срећу свих Срба.

Данас војвода Михајловић то исто чини. Око њега су деца његових пријатеља са којима је прешао Албанију, са њима он данас чува Ресаву и величанствено леп манастир Манасију, задужбину деспота Стевана, у којој је Константин Филозоф у дуге ноћне сате читао књиге староставне и писао пламена слова српског духа и српског светосавља.

Ресавски рудници раде, из њихових окана тече угљена река. А лошим и излоканим путевима низ ресавску долину брекћу огромни камиони и возе драгоцени товар у градове и паланке, где ситна дечица пиште од студи. Старе букве прште под ударцима оштрих секира. Из њихових огромних тела слажу се високи метри дрва. Сељаци...преоравају последње њиве...вуку плугове, а жене из...бацају зрно пшенично у земљу, зрно које је већ одавно требало да буде посејано. А пољима патролирају момци војводе Блашка и чувају Ресаву.

Војвода кучајски, Блашко Михајловић, заслужује засебан пасус. Већ више од месец дана ниједан метак није испаљен у Ресави, у крају где се људи за ситницу машају оштрог ножа. Његов наступ, његова сигурност у акцију и његова правдољубивост створили су код народа осећање великог поштовања. Код њега нема врзмања. Или двадесет пет батина или метак. А то се заиста мора респектовати. Само, никада без разлога, никада неоправдано. И када неко добије двадесет пет батина, онда још пољуби војводу у руку. Јер, војвода се никада без разлога не лаћа дреновог штапа.

Покушала је „црна берза“ да ради по Ресави. Њени највештији представници из Београда су безобразно покушали да се играју са војводом Блашком. Једнога дана био је пазарни дан у Деспотовцу. Велики број црноберзијанаца из престонице допутовао је у Деспотовац. Војвода Блашко их је пустио да се на миру накупују свега до миле воље. И то сасвим јевтино да се накупују намирница. А онда је са својим момцима блокирао целу пијаци и целу варошицу. Да ниједан црноберзијанац не би умакао. Затим је батина ступила у дејство. Јавно, да сви виде како Блашко кроји правду и треби одроде и шпекуланте.

Молили смо га да нам каже имена београдских црноберзијанаца који су имали прилике да окусе његов дреновац. Он је то одбио:

- Море, оставите их. Што да имена објављујете. Било, па прошло. Они су сада поштени људи, то је више него сигурно. И биће поштени људи докле год Блашко живи, јер моје се име лако не заборавља. А, богами, ни моје батине... Само три дана да гоним црну берзу по Београду, па да видиш одједном поштених људи...“.

И избеглице је војвода Блашко братски примио и сместио. У срезу деспотовачком их има преко 800. Свима њима је он нашао рада и зараде.

- Ама, много су тужни ти људи. Дуго их држи њихова туга, а баш им ништа не вреди. Док је Блашка, биће и њима живота, развеселићу ја њих...

Узгред буди речено, у одредима војводе Блашка има доста избеглица.

Мирне су ноћи у Ресави, у миру живе њени становници. Јер уз њих је војвода Блашко. Нема у Ресави партизана, рудници угља раде и дрва се секу. Сељаци сеју последње њиве. Дреновак војводе Блашка виси у његовој соби. С тим нема шале. То знају и партизани...

Радослав Павловић (бр. 127, 29. новембар 1941.)

ПОГИБИЈА ДВА КОМУНИСТИЧКА БАНДИГА

Свилајнац, 2. децембра

Пошто се дознало да се у селу Јасенову, у срезу ресавском крају комунистички бандити и пљачкаши Владислав Илић и Светислав Најкић, владин оружани одред из Свилајнца упутио је једну јаку патролу у Јасеново да све бандите похвата. Међутим, када је патрола дошла пред кућу у којој су се ова два одметника крила, они су отворили на патролу ватру из пушака.

Одредници су опколили кућу и после двочасовне борбе успели су оба бандита да убију. Патрола није при томе имала губитака.

(бр. 128, 30. новембар 1941.)

ШТА СВЕ ОТКРИВА ЖИВОТ ЈЕДНОГ ЖАЛОСНОГ ПРЕДСТАВНИКА
НАШЕ ПРОСВЕТЕ

ОД ПОЛИТИЧКОГ ПАРТИЗАНА
ДО ШУМСКОГ БАНДИТА

Политиканерска и разбојничка каријера
учитеља Милорада Жунића „Баце“

I

Какве је разорне последице оставило политичко партизанство у нашем народу и колико му је бескрајно много зла причинило, на необично рељефан начин показује случај једног мирнодопског политичког партизана, Милорада Жунића, „Баце“, учитеља из Рековца, који је сада, за време комунистичке злочиначке акције постао један од вођа партизана из шуме. Милорад Жунић, који је рођен у Рековцу, и као учитељ читаво време провео у Рековцу и околини, истакао се већ од почетка своје учитељске каријере, не као просветни радник, не као васпитач омладине, већ као бесомучни политички партизан. Он је тип оног поквареног србијанског политиканера, коме је цео живот испуњен политичком ситуацијом, кортешовањем разним посланичким кандидатима, демагогијом и ситним, прљавим партизанским интригама. Неугледан, ружан, тако мали растом, да је добио надимак „Баца“, зао, коруптиван, са свим негативним особинама нашег послератног човека, он се, чим је ступио у службу, одмах бацио у политику, и то ону типичну сељачку, кортешку политику. Припадао је редом свима странкама. Био је прво републиканац, потом је био једно време демократа, па се онда пребацио у радикале, а после 6. јануара био је најватренији присталица југословенске радикалне демократије. Одавде, како су се странке мењале, тако је и он мењао своја убеђења, био је члан ЈНС, затим Јевтићеве организације, и најзад ЈРЗ. Увек је био десна рука владиног кандидата за срез левачки. И, као такав, стекао је и власт у своје срезу која му, као учитељу, ни најмање није припадала. На свима зборовима појављивао се онако мали, са штапом у руци, мало погрбљен и био је од највећих букача, било да је требало славити владиног кандидата, или нападати, или нагрђивати, па чак и тући противничке кандидате.

**„Баца“ телефонским разговором премешта
среског начелника**

Типичан пример за безвлашће и политички неморал, који је владао у нашој земљи последњих двадесет година, даје опет овај исти „Баца“, када је његов кандидат био постао министар унутрашњих дела, а то није тако давно било, и када је требало вршити изборе у мају месецу, пре неколико година. У Рековац је био дошао нови срески начелник. Овај нови представник управне власти тек је био стигао у Рековац, и још није његов намештај био истоварен из кола, када је у његову канцеларију упао неугледан, ружан човечуљак и прве речи са којима га је ословио, биле су:

- Јел'те ви, господине начелниче, кажите ви мени, хоћете ли ви радити за нас или не?

- Ко сте ви, шта тражите овде? - упитао је срески начелник овог човечуљка.

- Ја сам Милорад Жунић, учитељ, и главни организатор за владину странку.

Жунић је рекао још и село у коме је био учитељ.

- А ко је вас пустио да дођете овде?- питао је начелник.

- Мене није потребно нико да пушта, јер ја себи дајем одсуство,- одговорио је са пуно поуздања „Баца“.

- Да се одмах чистите на своју дужност, иначе ћете још данас бити ухапшени.

„Баца“ је погледао с презрењем среског начелника и рекао му:

- А ви, да се не распакујете, јер ћете још данас бити премештени.

После тога „Баца“ је, заједно са својом батином, тријумфално изашао из среског начелства и упутио се на пошту и тражио телефоном министра унутрашњег дела. Два сата доцније стигао је телеграм да се срески начелник премешта у бановину, која је за управне чиновнике значила депо из кога се после иде у пензију.

Политички партизан претвара се у шумског бандита

Требало је да дође рат, потом комунистичко одметање и бандитизам, па да се овај учитељ, који је место просветног рада цео живот посветио партизанству, претвори у шумског партизана. Доиста, чим је после објаве рата Совјетској Русији од Немачког Рајха отпочело комунистичко вршљање по Србији, Милорад Жунић „Баца“ нашао је да се отвара ново поље за његове партизанске способности. Одмах је покупио неколико десетина нерадника, комунистички оријентисаних омладинаца и најгорег сеоског олоша, наоружаних оружјем које је заостало после слома југословенске војке, и почео пљачку и терор у левачком срезу.

Први његов забележен бандитски подвиг одиграо се у ноћи између 7. и 8. августа. Те ноћи је „Баца“ на челу једне банде од осамдесет људи, од којих је већина била ненаоружана, напао изненада на жандармеријску патролу у селу

Слатини и успео је да жандарме разоружа и да њихово оружје раздели оним члановима своје банде, који још нису били наоружани.

Од тада скоро сваки дан доносио је по један нови злочин „Баца“ банде.

Пљачкање општинских каса

Пре подне 10. августа упао је „Баца“ са двојицом бандита, наоружаних пушкама, револверима и бомбама у општину Великокрушевачку, док је петнаестак бандита оставио напољу да држе сељаке под претњом наперених пушака, и узео је из општинске касе 4.500 динара. После тога „Баца“ је изашао пред општину и сељацима, које су бандити силом ту скупили, саопштио је да они не смеју више да плаћају државни порез. После тога изгубио се са својом бандом и опљачканим новцем.

Истога вечера у 21 час, „Баца“ је упао са тридесет наоружаних бандита у Рековац, у коме је тада било само једанаест жандарма. Он се није усудио да продре у средину вароши, већ је напао на одељак Финансијске контроле, који се налазио на самој ивици вароши, а то су били и станови органа Финансијске контроле. Бандити су упали у поједине станове и похватили финансије у постељама, одузели им оружје и потом се удаљили из Рековца.

Пљачкање Рековца

Да би извршио напад на Рековац, „Баца“ се није поуздао само у своју снагу, већ се удружио са бандом Бошка Ђуричића, адвокатског приправника, из Јагодине. Њих двојица, окупивши око себе осамдесет бандита, упали су петнаестог августа око четири часа ујутру у Рековац, и неопажено се упутили у стан жандармеријског капетана Властимира Илића, водника жандармеријског вода. Бандити су капетана везали и потерали испред себе, рекавши му да ће га убити, ако жандарми из станице буду дали отпор. Са везаним жандармеријским капетаном дошли су пред станицу и онда је капетан Илић издао једанаесторици жандарма наређење да не смеју да пуцају нити да дају отпор, јер ће, иначе, он први бити убијен. Капетан Илић наредио је даље жандармима да предаду оружје Жунићевим бандитима, обећавајући да им се у том случају ништа неће десети. Жандарми су положили оружје, које су бандити покупили заједно са муницијом, а жандарми су наредили да напусте Рековац. Пошто су разоружали жандарме, бандити су се упутили у пошту, продрли су у зграду, полупали су телефонску централу и телефон, посекали све телеграфске и телефонске жице и узели из касе седамдесет хиљада динара, колико су тамо нашли. Из поште су прешли у Пореску управу и тамо су спалили све пореске књиге и хартије од вредности, а из касе су узели деведесет хиљада динара.

После ове две успешне пљачкашке операције, бандити су прешли у среско начелство, из кога су узели двадесет хиљада динара, који су тек били стигли за издржавање избеглица. Затим су спалили архив и све списе и књиге

на које су наишли. Чак ни намештај нису хтели да оставе читав, него су поразбијали столове, столице, ормане и, уопште, све што се дало демолирати.

Најзад су упали и у општину, спалили су целу општинску архиву и нашли су у каси нешто новаца и обвезница ратне штете, које су покупили.

Један једини становник Рековца придружује се бандитима

Пошто су опљачкали ова државна надлештва, покупивши из њих око сто деведесет хиљада динара, бандити су ухватили општинског добошара. Жунић је наредио добошару да лупањем добоша објави грађанству да ће се у 9 часова на варошком тргу одржати због грађана, коме сви безусловно морају присуствовати. Ко од грађана не буде дошао на овај збор, биће одмах стрељан.

Цео Рековац слегао се на варошки трг и у 9 часова Жунић је одржао говор, а после њега говорио је и Бошко Ђуричић. Они су рекли да су они ослободили Рековац и да ће сада да ослободе целу Србију, али је зато потребно да им сви грађани приступе, и да ће од њих добити и оружје и осталу опрему. Али, ма како да су се „Баца“ и Ђуричић размлативали и драли пред светом, успех је био више него бедан. Одазвао се један једини човек и то неки Миодраг Азањац, орган финансијске контроле у Рековцу, пореклом Црногорац, кога су бандити одмах наоружали и затим су сви заједнички напустили Рековац и упутили су се у правцу планине Јухор.

(бр. 130, 5. децембар 1941.)

УНИШТЕЊЕ ЈЕДНЕ ГРУПЕ БАНДИТА КОД ДЕСПОТОВЦА

Деспотовац, 3. децембра

Пре четири дана владин одред, који се налази у Деспотовцу, био је обавештен да се код села Липовице појавила једна група од двадесетак наоружаних комунистичких бандита, која се кретала са намером да се преко села Беле Реке пребаци у Подгорац.

Чим је ово обавештење примљено, одмах је упућен јачи одред добровољаца под командом мајора Марењлића. Добровољци су успели да комунисте опколе у селу Липовици. Угледавши добровољце, комунисти су покушали да се спасу бекством, али када су видели да са свих страна праште пушке и пушкомитраљеви, понудили су предају. Ниједан од њих није успео да се спасе. Заробљено је 19 бандита са 2 пушкомитраљеза, 16 пушака и 9 бомби, као и врло много муниције.

Похватани бандити су доведени прво у Деспотовац, а потом су спроведени даље, ради саслушања и суђења.

Жртава на страни жандарма није било.

ШТА СВЕ ОТКРИВА ЖИВОТ ЈЕДНОГ ЖАЛОСНОГ
ПРЕДСТАВНИКА НАШЕ ПРОСВЕТЕ

ОД ПОЛИТИЧКОГ ПАРТИЗАНА
ДО ШУМСКОГ БАНДИТА

Политиканерска и разбојничка каријера
учитеља Милорада Жунића „Баце“

II

Приликом овог напада на Рековац међу бандитима, поред Бошка Ђуричића и Жунића Баце, примећени су и Душан Јовичић, ђак осмог разреда гимназије, син Анђелка Јовичића, пекара из Рековца, а рођени сестрић Жунићев. Овај Јовичић је у новембру ухваћен од српских добровољаца у Рековцу и спроведен је у Крагујевац. Он је био познат под именом „Бациновац“. Са њим је био и други Жунићев сестрић, Божидар Јовичић, по занимању опанчарски радник, који је убијен доцније 31. октобра у борби са четницима приликом ослобођења Рековца, даље, неки Славољуб Поповић, родом из Ратковића, земљорадник, стар 26 година. Он је 16. новембра ухваћен од одредника у Ратковићу и изведен је пред преки суд. Са њиме је био, такође, и Ратомир Ристић, студент медицине из Велике Сугубине, који је још раније био познат као комуниста и као такав хапшен 1940. године у Београду. Банда „Бацина“ задржавала се стално око Рековца и 18. августа око 16 часова поново је упала у варошицу. Било је око двадесет бандита, које су предводили учитељ Жунић и финанси Азањац. Ови бандити позвали су све чиновнике и државне службенике и наредили им да одмах напусте посао и отпутују из Рековца, саопштивши да ће свако онај, који у року од 24 часа не изврши ово наређење, бити стрељан. Бандити су затим закључали канцеларије свију државних надлештава, узели су кључеве и повукли се на зверозападну ивицу вароши, на место звано Спасићеве колибе, где су подигли свој логор.

Чиновници, чим су примили ово наређење, одмах су напустили посао и сви отпутовали из Рековца, у коме им је живот био у опасности.

Сестре и шурак „Бацин“ врше терор по Рековцу

У вароши „Баца“ је оставио као месног комесара свог шурака Милена Јовановића, столара, док су његове сестре Наталија Жунић, кафеџика и Дана Јовичић, жена пекара Анђелка Јовичића, чија су оба сина била у банди, вршиле прави терор по вароши. Заведена је шпијунажа, тако да нико није смео реч да проговори, јер се све одмах достављало „Баци“. У кафани Наталије Жунић заседао је комунистичко веће и доносило одлуке о животу и имању рековачких грађана. Дана Јовичић свакодневно је слала хлеб за банду, чак и кад се није налазила код Рековца.

Од државних чиновника после „Бациног“ наређења да сви напусте Рековац, остао је у вароши једино судски приправник Рафаило Михајловић, који се ставио у службу „Баце“ и био нека врста његовог политичког комесара за Рековац.

Пљачкање поште у Драгову

Деветнаестог августа „Бацина“ банда упала је у село Драгово, опљачкала пошту, разлупала телеграфску и телефонску централу, уништила све документе, које је тамо затекла, и онда се упутила натраг у Рековац, у који су стигли око 14 часова по подне. Док је један део банде остао у своме логору, „Баца“ са Азањцем и неколико наоружаних бандита прошетао је два три пута кроз Рековац, толико да становништво види да је он присутан. У исто време „Баца“ је преконтролисао да ли су чиновници извршили његово наређење.

Двадесет првог августа дошло је неколико бандита са једним колима и позвали су среског санитетског референта из Рековца, др. Стевана Вукушића да пође са њима да би лечио тројицу њихових болесника. Бандити су довели др. Вукушића у село Лоћику, које се налази на путу Белушић-Јагодина, где је у кућу сељака Алексе Стефановића постојала амбуланта за рањене и болесне бандите.

Успостављање државне власти у Рековцу

Да би се учинио крај вршљању ових разбојника, у Рековац је била упућена жандармерија, која је посела варош. Жандармеријски капетан прве класе, Светлић, посео је Рековац и предузео истрагу и одмах ухапсио главне комунистичке вође и рођаке „Бацине“, Милена Јовановића, Наталију Жунућ и Дану Јовичић, који су после саслушања, на коме је утврђено њихово активно учествовање у комунистичкој акцији и терорисање и пљачкање становништва, осуђени на смрт и стрељани. Ухваћен је и лекар др. Вукушић, који није хтео да изда где се налази комунистичка амбуланта, али је силом био натеран, те је исту најзад показао. Када су жандарми ушли у село Лоћику и пронашли амбуланту, у њој није било ниједног више болесника ни домаћина, али је остала маса комунистичког материјала, као и нешто лекова. За казну, спаљена је ова амбуланта, а исто тако у Рековцу су спаљене куће „Бацина“ и његове сестре Наталије Жунућ.

Док су наше власти трагале за његовим помоћницима и јатацима у Рековцу, „Баца“ је са својом бандом упао 26. августа у село Жупањевац, напао општину, спалио општинску архиву и разбио у њој телефонски апарат, из гњева што није нашао у општинској каси ништа од новаца.

Три дана касније „Баца“ је са својим бандитима упао у општину сиљевачку, разбио касу, у којој је нашао свега 250 динара и узео, затим спалио архиву, најзад је разлупао саму таблу са грбом и натписом, која се налазила на згради општинској.

Сутрадан, 30. августа, „Баца“ је са бандом упао у општину сибничку, разавлио је касу, у којој није нашао новца, већ само таксене марке и обвезнице ратне штете, што је покупио и онда спалио општинску архиву.

Међутим, 2. септембра жандарми су изненада напустили Рековац и отишли за Јагодину. Пошто су га његови шпијуни о овоме одласку жандармерије обавестили „Баца“ је одмах по одласку жандарма упао у Рековац са неколико наоружаних бандита и повео са собом у планину Јухор своју жену Марину и кћерке Круну и Разуменку, која је такође учитељица.

СТРЕЉАЊЕ АПОТЕКАРА ДУШАНА КОЉЕВИЋА

У петак, 5. септембра око 17 часова, упао је учитељ Жунић са једном бандом од сто наоружаних људи у Рековац и одмах се је једна група бандита упутила у апотеку Душана Кољевића, апотекара, кога су везали и потерали Оловном улицом све до места званог „Дрвени пијац“. Овде их је сачекао учитељ Жунић са својим бандитима и наредио је да се апотекар Кољевић одмах стреља. Стрељање је извршио један сељак из села Лоћике, који је доцније ухваћен од четничког одреда и изведен пред преки суд у Јагодини и стрељан. После овог стрељања, „Баца“ је упутио своје бандите у стан Милована Перића, трговца, да и њега доведу ради стрељања, али је Перић био благовремено обавештен о појави бандита и успео је да побегне и да се сакрије.

После овог злочина, „Баца“ се привремено настанио у самом Рековцу, коме је нанео страховите материјалне штете разарањем и уништавањем државне, општинске и бановинске имовине, пљачкањем приватне имовине, терорисањем становништва, које је живело у сталноме страху да не буде побијено од „Бациних“ бандита. У међувремену, „Бацини“ бандити су уништили све што је остало од судске и општинске архиве, од архиве из среског начелства и пореске управе и прешли су на пустошење околине Рековца и целог Среза левачког.

(бр. 131, 4. децембар 1941.)

ШТА СВЕ ОТКРИВА ЖИВОТ ЈЕДНОГ ЖАЛОСНОГ ПРЕДСТАВНИКА
НАШЕ ШКОЛЕ

ОД ПОЛИТИЧКОГ ПАРТИЗАНА
ДО ШУМСКОГ БАНДИТА

Политиканерска и разбојничка каријера учитеља Милорада Жунића „Баце“

Охрабрен некажњеним злочинима, које је вршио у срезу левачком, „Баца“ се решио да свој терор пренесе и на друге крајеве и 20. септембра, пошто је прикупио 180 бандита, које је све потрпао на чезе и кола одузета од сељака из околине, он је се кренуо на Трстеник. Колона „Бацина“ износила је 36 кола и велики број јахаћих коња.

Али, десело се нешто, са чиме овај вођа бандита није рачунао. Од 18. септембра појавио се у околини Трстеника оружани одред војводе Богдана Гордића-Гочког, који је имао две слабе чете, једну, од 26 људи, коју је водио сам Гордић и другу, од 17 људи, левачку чету, коју је водио потпоручник Никола Левачки. Али, иако су били малобројни, људи из одреда војводе Гочког били су врло одважни четници, а сам Богдан Гордић је један од старих ратника из одреда војводе Вука.

Иако су бандити били знатно јачи, Гордић је са својим одредом решио да их нападне. Одред је сачекао бандите код Угљарева, на граници Левачког и Трстеничког среза и задао им тежак пораз. Четници су разбили одред „Бацин“ и нагнали га у бекство, гонећи га преко манастира Љубостиње и даље кроз манастирску шуму ка Божуровачкој коси, све до села Калудре.

Бандити су се повукли у манастир Каленић, а војвода Гордић је пребројавао лешеве бандитске остале на месту борбе, заробљенике и плен. Тако, 31 бандит био је убијен за време борбе или ухваћен и одмах на лицу места стрељан. Међу ухваћеним и стрељаним бандитима налазио се и неки Милојевић, који се, иако никад није служио војску, називао поручником. За њега је утврђено да је стрељао двојицу српских официра, и то једног мајора и једног поручника авијатичара, чију је униформу узео, те се тако сам произвео, после овог злочина, за официра. Одред Гордићев је овом приликом запленио и 23 чезе и 4 јахаћа коња и све их вратио сељацима од којих су били опљачкани.

Сутрадан, 21. септембра, нађен је још један мртав бандит, који је у борби код манастира Љубостиње био рањен, па се потом вукао све до шуме код села Калудре, где је издануо.

Борба око манастира Каленића

Пошто је војвода Гочки после овога успеха појачао нешто свој одред, он је 27. септембра извршио напад на манастир Каленић, у коме је „Баца“ начинио седиште за своју банду. После краће борбе, комунистички бандити су напустили Каленић, у коме су оставили леш погинулог свога економског комесара Јевтића, из Мотрића, као још једног тешко рањеног бандита, који је касније умро. Друга два тешко рањена бандита успела су да се извуку и нађена су касније у шумама између Надве и Дулена.

После два дана, „Баца“ је прикупио три одреда бандита, појачавши се и са бандом Бошка Ђуричића, која је оперисала у срезу Беличком, и кренуо је да поврати манастир Каленић. Војвода Гордић-Гочки са осамдесет шест људи дочекао је „Бацине“ бандите и, после дуже борбе, повукао се у Риљац да изврши допуну муниције и добије појачање. У овој борби само од једног

митраљеза из Гордићевог одреда погинуло је десет комунистичких бандита, док су шест рањени. На страни владиног одреда погинуо је активни поднаредник Аца Марић из Врњачке Бање, младић од деветнаест година, који је у овој борби показао изванредну храброст. Бандити су поред тога успели да заробе наредника Ђуру Коњићанина, родом из Новог Пазара, и још два четника, које су прво тукли и мучили, а потом стрељали.

Војвода Гордић успео је да у Риљцу појача свој одред, тако да је имао сто педесет људи, и онда је са њима првог октобра прешао у напад, ослободио поново манастир Каленић, кога су бандити потпуно опљачкали и све у њему уништили, и терао је „Бацину“ банду све до испред Рековца, на три километра од варошице. „Баца“ се повукао у планину Сиљевац. На месту борбе остао је један мртав и два рањена бандита. Како су, по наређењу „Бацином“, у срезу Левачком били на сто педесет места начињени прокопи на друмовима, и то прокопи дубоки један до три метра, а широки до три метра, то је војвода Гордић скупио сељаке из целог тог краја и наредио им да све те ровове затрпају. У року од два дана сви друмови у Левчу били су поново доведени у исправно стање.

После овога сукоба, „Баца“ се десетак дана са својом бандом нигде није појављивао. Међутим, да би показао ипак да је жив, упутио је једну терористичку групу, која је петог октобра у ноћи ставила експлозиве код два моста на Попинској Реци, између Трстеника и Врљачке Бање, и успела да их оштети.

За време свог боравка у манастиру Каленићу „Баца“ је са својим бандитима опљачкао све што је у манастиру нашао. Узео је пшеницу и кукуруз, отерао је сву манастирску касу, па је чак и црквене ствари од вредности узео.

Борба између банде „Бацине“ и „Контрабаце“

После затишја од десет дана, 11. октобра, „Баца“ је са својом бандом упао у села Пољну и Милутовац, запалио је архиву пољанске општине и повео са собом бившег народног посланика Таку Додића, свештеника Љубишу Ђулаковића и учитеља Јеротија Павловића. Сву ову тројицу повео је у шуму да их побије.

Сазнавши за ово, војвода Гордић, који је ускоро после тога, због сталних својих сукоба са „Бациним“ бандом и упорног гоњења овог бандита-учитеља, добио надимак „Контрабаца“, кренуо је још преко ноћи са својим одредом и успео да стигне „Бацине“ бандите и да их нападне. У тој борби тројица одведених грађана успела су да се спасу, док је „Бацина“ банда почела да одступа. Настало је гоњење „Бациних“ бандита, који су бежали и оно је трајало све до 12. октобра увече. На месту, где је била борба, остао је један мртав бандит и два рањена, као и четири пушке.

Четрнаестог октобра, око 14 часова поподне, одред војводе Гордића Гочког стигао је поново „Бацину“ банду између села Белушића и Секурича. У

тој борби, која је настала, и трајала све до мрака, „Баца“ је изгубио неколико мртвих и рањених бандита, али их је све потрпао на кола и чезе и одвезао у Рековац, тако да на месту, где се борба водила, није нађено ни лешева ни рањеника, већ само много трагова крви, три пушке, неколико ранчева, ћебад и шаторска крила. Само једног бандита четници су успели да заробе. У тој борби на страни одреда теже је рањен у главу жандармеријски каплар Милан Церовић, који је после пренет у војну болницу у Београд.

ТЕРОР КОЈИ СУ БАНДИТИ ВРШИЛИ НАД СТАНОВНИШТВОМ ЛЕВЧА

Шта је све овај бандит-учитељ починио у своје крају, са својим разбојницима, најбоље илуструју две његове наредбе, које су пале властима у руке, и које показују како је смртна казна била једино средство, којим су бандити оперисали да би овај крај држали у послушности.

Први од њих заплењених докумената гласи:

„НАРЕДБА, Наређујем пароху цркве Ратковићске госп. Предрагу Сотировићу да одмах прими парохију Течићску, а парохију Ратковићску да уступи попу Миши Јовановићу. За неизвршење ове наредбе следује смртна казна.

18-XI-1941 год.

Командир Левачке чете
Мика Жунић“

Други узапћени документ гласи:

„НАРЕДБА. Ђорђе Симоновић из Рековца, због потребне мобилизације народне ослободилачке војске удаљио се из свог места, јер је сматрао да ће се и он позвати. Наређује је се његовим родитељима да га одмах позову натраг, иначе ако се не буде вратио кући, сматраће се као војни бегунац.

Рековац, 23-X-1941 год.

Чланови народно ослободилачке
војске за срез левачки
1. Живковић Обрад
2. Годосијевић Александар
(бр. 135, 5. децембар 1941.)

ХВАТАЊЕ ЈЕДНОГ КОМАНДИРА ИЗ „БАЦИНЕ“ РАЗБОЈНИЧКЕ БАНДЕ

Рековац, 6. децембар

Левачки владин одред за време крстарења по терену ухватио је Славу Ратковца, који је био командир у банди злогласног учитеља Жунића „Баце“. Пошто је Жунићева банда потпуно разбијена и не постоји више, а и сам „Баца“

је побегао да се спасе, то је његов командир лутао сам, скривајући се по колибама у виноградима, док сада није ухваћен. После саслушања бандит ће бити изведен пред преки суд.

(бр. 133, 6. децембар 1941.)

ШТА СВЕ ОТКРИВА ЖИВОТ ЈЕДНОГ ЖАЛОСНОГ
ПРЕДСТАВНИКА НАШЕ ПРОСВЕТЕ

ОД ПОЛИТИЧКОГ ПАРТИЗАНА
ДО ШУМСКОГ РАЗБОЈНИКА

Политиканерска и разбојничка каријера учитеља
Милорада Жунића „Баце“

IV

Најзад је дошао крај „Бацином“ терору над Левачким срезом. Из дана у дан нападао га је одред Богдана Гордића-Гочког и из дана у дан наносио му је поразе, тако док му коначно није његову банду разбио и уништио и њега натерао да се сам по шумама крије. Изјутра 17. октобра сукобио се одред Гордићев са „Бацином“ бандом код Горњег Дубича и код села Риљца. Село Риљац бранио је четовођа Сиљачки, сам са једним пушкомитраљезом, два одредника и са својим оцем, док су остали четници из Гордићевог одреда били код Дубичког Виса. После два сата борбе „Бацина“ банда је претрпела тежак пораз. На месту борбе остала су три мртва и три тешко рањена бандита, док их је још шест било заробљено неповређених. Према изјавама сељака из Горњег Дубича и Шљивица, „Бацина“ банда је пренела кроз ова села на колима седамнаест својих рањених партизана. У овом селу и Шљивици „Баца“ очајан због пораза који је претрпео, бацио је пушку на земљу и рекао да ће још једанпут покушати да разбије Гордићев одред, „а ако не успем, повлачим се с ону страну мора“.

Патроле Гордићевог одреда наставиле су претресање терена и похватале су још тројицу „Бациних“ бандита који су лутали по шумама, тако да су у овој борби тридесет и два члана „Бацине“ банде била избачена из строја.

Двадесетог октобра „Баца“ је дошао у Рековац, где су се сви његови бандити изопијали и наред пијаце су испекли две свиње, опљачкане из манастира Каленића, и пуцали из пушака на краве које су кроз Рековац пролазиле, потом су пијани пролазили улицама, носећи печене свиње и певајући „Свјати Боже“ каленичком архимандриту Никону и четничким вођама.

Двадесет петог октобра одред Гордићев сазнао је да се „Бацина“ банда налази у селу Драгову и отишао је тамо, али су бандити, чим су чули да се

одред примиче, побегли. Приликом бекства „Баца“ је наредио да се минира мост у Белушићу помоћу авионске бобме од двеста кила и дигао га је у ваздух, причинивши тиме своје крају штету од милион динара.

Ослобођење Рековца од „Бациних“ разбојника

Два дана касније, Гордићев одред напао је „Бацину“ банду код Рековца, разбио је, ушао је у Рековац и коначно га ослободио од црвених бандита. У овој борби дванаест разбојника било је убијено, а седам заробљено.

Командир те „Бацине“ банде, која је била у том тренутку код Рековца, неки Леањац, успео је да побегне само тако што је бацио шињел и чизме, и пушкомитраљез, који је носио и босоног успео да се спасе. У тој борби заплешено је четрнаест пушака и два пушкомитраљеза.

Сутрадан, Гордићев одред опколио је код села Лоћике остатак ове разбијене комунистичке банде и заробио је Разуменку Жунић, кћерку „Бацину“, која је наоружана до зуба ишла увек са бандом. Код ње је нађено три стотине хиљада динара. Поред тога, заробљено је ту још седам „другарица“, два бандитза и осам сељака, које су бандити са собом водили. Настављеним трагањем, откривено је и тајно скровиште „Бацине“ банде. Ту је нађено сто педесет грла стоке, коју су бандити отели од манастира Каленића, даље, пет вагона жита, један аутомобил, четири машине за шивење, два радио апарата, две писаће машине, деведесет пари одела, које је било спремљено за партизане и још маса друге спреме.

Од тренутка када је „Бацина“ кћерка пала у руке четника, престала је свака даља активност „Бацина“, који је гледао само да спасе живот и непрекидно гоњен одредима, склањао се из једног места у друго. И његова банда почела да се на све стране растура. Једног од његових бандита Радослава Стојковића из Белушића ухватили су жандарми одмах после комунистичког пораза код Рековца у Јагодини, где се био склонио. Овај бандит је изведен прек преки суд и стрељан.

Од пада Рековца остаци разбијене „Бацине“ банде нису више имали ни један тренутак мира. У првим новембарским даним свакодневно су били гоњени од Шумадијског добровољачког одреда под командом Петровића и од Гордићевог одреда. Један део банде разбијен је у селу Ратковићу, у коме су ухваћена два комунистичка бандита, затим приликом гоњења ка Дуленима код Гледићких планина ухваћен је и „Бацин“ сестрић Душан Јовичић, затим бандити Животије Пауновић, Ђорђе Јевтић, Драгомир Обрадовић, и још неколико ових разбојника. У даљем сукобу код Горње Сабанте убијена су још четири бандита из „Бацине“ банде.

Из исказа заробљених бандита видело се да је у „Бациној“ банди главни Љубез Марић.

Последња погибија „Бацине“ банде код Дулена и Хацијиних Ливада

Истеран из Левча, „Баца“ се са својим бандитима склонио у Дулене и Хацијине Ливаде, али не више као вођа банде, већ само као један од бандита, који тражи како свој живот да спасе.

Четрнаестог новембра Шумадијски добровољачки одред Марисава Петровића и жандармеријски одред четовође Тозе Муштиклара опколили су Дулене и кроз вејавицу снежну извршили напад на село, у коме је био један део „Бациних“ бандита. Седам бандита је овде убијено, двојица су рањени, а четворица живи ухваћени. Велике количине оружја, муниције, друге спреме, једна „партизанска“ застава, као и више стоке и коња пала су у руке добровољцима. Приликом гоњења разбијених бандита ухваћена је и студенткиња медицине Ружица Милановић, која је са оружјем учествовала у борби.

Сутрадан, 15. новембра, добровољци и одред Муштиклара извршили су напад и на Хацијине Ливаде, у којима је био остатак разбијених бандита, у самој основној школи. У борби, вођеној по густој снежној вејавици и мразу, убијено је око педесет комунистичких бандита, док их је неколико живих ухваћено. Међу њима био је и злогласни разбојник Мирослав Стаменковић, касап из Јагодине, који је са знањем и наређењем „Бациним“ побио велики број српских сељака. Сем њега, међу овим заробљеницима налазиле су се и две „другарице“ - гимназисткиње Радмила Јовановић и Милица Милојковић из Крагујевца. Два пушкомитраљеза, велика количина оружја и муниције, цела комунистичка архива, све је то пало овде у руке владиним одредима. „Баца“ је још једном успео да сам умакне, али са поразом у Хацијиним Ливадама може се рећи да је завршена била бандитска каријера учитеља Милорада Жунића „Баце“, који је после овога пораза потпуно напустио банду и побегао негде у планине да спасе свој злочиначки живот. Остављен од свију, са готово уништеном породицом, гоњен од свих страна, у страху да сваког тренутка буде ухваћен и срељан, „Баца“ проводи сада последње своје дане скривајући се по колибама, таванима и подрумима својих јатака, чекајући час када ће доћи испаштање за све злочине, које је починио.

Колику је штету учитељ-бандит Жунић нанео Србији и српском народу

За време од нешто више од три месеца своје бандитске акције у Левчу Милорад Жунић-„Баца“ нанео је милионске и десетомилионске штете својој држави и своме народу.

Злочини, пљачке, убиства, уништавање државне и приватне имовине, које су „Баца“ и његови бандити извршили, огромне су. Требаће доста времена да се утврди све шта су ови бандити учинили, али већ сада се може извести овај биланс њихове злочиначке акције:

Из државних и општинских каса опљачкали су око милион динара, рачунајући ту и хартије од вредности које су однели.

Прекопали су све државне, бановинске и општинске путеве у целом Левчу и порушили масу мостова на најспореднијим сељачким стазама, којима никада аутомобил није прошао.

Покидали су телеграфске и телефонске жице, посекали телефонске и телеграфске стубове, полупали изолаторе.

Демолирали су у Рековцу среску зграду, као и зграду среског суда и у њима уништили сав намештај, уколико га нису опљачкали.

Попалили су архиве, књиге, премете и поразбијали све касе, како државних надлештава, тако и општина у левачком срезу.

Уништили су све предмете за образовање судских маса и покупили све тестаменте.

Опљачкали су и опустошили манастир Каленић, задужбину Деспота Стефана Лазаревића, опљачкавши и демолиравши чак и Краљев конак, тако да су од овог богатог манастира остале само голе зидине.

Упропастили су и исекли државне и приватне шуме.

Због акције бандита жита нису на време пожњевена, кукурузи, воћњаци и виногради нису могли бити на време обрани, а јесењи радови и сетва нису обављени.

Бандити су од народа опљачкали стоку, сточну и људску храну, одело, намештај и животне намирнице.

Најзад, у року од три месеца у овоме крају обуставили су били сваки саобраћај као и сваки економски, просветни и културни живот.

Сада, када се цела земља вратила у нормално стање, сељаци среза левачког са проклетством изговарају име мирнодолског политичког и комунистичког шумског партизана учитеља-бандита Милорада Жунића-„Баце“, који је постао и остао највећи непријатељ и највећи злотвор свога краја, у коме је требао да васпитава омладину и да спрема нове здравије генерације.

(Обновите претплату за заробљенике, која истиче 1. децембра, да им се не би обуставило слање листа)

(бр. 134, 8. децембар 1941.)

КАКО СУ РАЗОРУЖАНИ
ЖАНДАРМИ У РЕКОВЦУ

Једна допуна нашим извештајима о злочинима
комунистичке банде Милорада Жунића

Од жандармеријског капетана г. Владислава Г. Илића умољени смо да употпунимо наш извештај о злочинима банде Милорада Жунића “Баце“, уколико се односе на догађаје од 15. августа ове године, а у којима је писано и о капетану г. Илићу.

„Од 12. августа лежао сам у своје стану, болестан од запаљења жучне бешике и био сам предао дужност водника жандармеријског вода. Очекивао сам превозно средство да бих био пренет у Чачак у болницу ради лечења. Међутим, 15. августа око пет часова изјутра одједном су врата на моме стану излетела под ударцима кундака, и на њима се указало шест људи, наоружаних са карабинима и пушкама које су на мене уперили. На отвореном прозору такође се указале цеви пушчане, уперене у собу. Бандити, који су упали, наредили су ми да одмах устанем и пођем са њима да бих издао наређење жандармима да се предаду.

Ја сам им рекао да сам као болестан предао дужност, те да према томе немам право да издајем ма каква наређења. На то ме је један високи бандит ударио кундаком у слабину а други пришао и везао ме жандарским ланцима. Према томе како ме је везао сасвим према жандармеријским прописима, верујем да је то био или отпуштени жандарм, или неки злочинац кога су често везивали ланцима, те је имао у томе смислу искуства.

Повели су ме из стана према жандармеријској станици, која је била одатле на пет стотина метара на периферији варошице, усред кукурузних њива. Још смо били у кукурузима пред двориштем станице, када су бандити почели да вичу:

- Жандарми, предајте се. Ваш капетан је код нас везан ланцима. Предајте се, јер ћете иначе бити сви побијени, и ви и ваше породице.

Ја сам за цело ово време ћутао и нисам никакав позив жандармима упутио.

Док су ови бандити који су мене водили ово викали, приметио сам да су други изишли из кукуруза и почели да одшрафљују бомбе, претећи жандармима који су се указали на прозорима станичним да ће их бомбом разнети.

Док је трајала вика, ми смо ушли у двориште жандармериске станице и ту је друга група бандита довела старешину среског суда, кога су такође извукли из постеље и који је дошао потпуно необучен.

У станици је било свега једанаест жандарма, од којих тројица нису имали пушке, а двојица су били болесни. Појава осамдесет наоружаних

бандита утицала је на њих исто као и претња и они нису дали никаквог отпора. Бандити су ушли у станицу, покупили су оружје и опљачкали све што су нашли.

Мене су вратили после тога у мој стан и три бандита су ме чували све до 10 часова пре подне, када је „Баца“ са својом бандом напустио Рековац. Онда су ме одвезали и рекли ми:

- Сада сте слободни, па идите да се лечите.

Сутрадан отишао сам за болницу у Чачак.

(бр. 134, 8. децембар 1941.)

НАРОДНО УЧИТЕЉСТВО
УСТАЈЕ ПРОТИВ КОМУНИСТИЧКЕ
АКЦИЈЕ У СРБИЈИ

Резолуција наставничког већа
среза параћинског

Требало је да преко наше земље прође грозница грађанског рата, па да се тргну и освесте сви српски родољуби, да сагледају са ужасом неман која се пропела да прогута српски народ. Нисмо ни знали ни веровали, да ће наши заблудели синови у друштву интернационалних терориста тако бездушну насрнути, да бол српскога народа претворе у очај, а земљу у згариште и пустош. Народно учитељство је најбоље видело и осетило велико зло које се окоило на нас. Они су везани најприсније за народ и најверније послушнују његове жеље и тежње за мирним и поштеним радом и чувањем традиционалних врлина српских.

Зато се данас народно учитељство листом диже и организује бескомпромисно у борбу сарушитељима мира и поретка у нашој земљи. После импозантног скупа у Нишу, Крагујевцу и другим местима и учитељи среза параћинског одржали су скупштину 3. децембра ове године и донели резолуцију која гласи:

„Учитељство среза параћинског на наставном већу, одржаном 3. децембра 1941. године, у сали Државне народне школе у Параћину, после дискусије о садашњем тешком положају нашега народа, донело је једногласно следећу

РЕЗОЛУЦИЈУ

1) Учитељи-це среза параћинског стоје чврсто на становишту истинског националног васпитања, које је у садашњим приликама нарочито потребно ради обнове витешког духа и препорода Српског народа, гајећи наду на бољу будућност, а у садашњици спроводећи начела мира и конструктивног рада.

2) Осуђујемо разорни, ненационални и злочиначки поступак комуниста и одметника који стварају пустош, неред, пљачке и убиства, те својим недељима и мучким нападима Српском народу наносе нечувен бол и очај, повећавајући невоље државног слома и народног страдања.

3) Стављамо себи у задатак да будно пратимо комунистичке покушаје угрожавања народног опстанка, и да ћемо сваки такав покушај осујетити саветом, родољубивом речју васпитача и делом, у границама своје моћи, бодрећи омладину у љубави према свом народу, према миру, раду и реду у земљи.

4) Поздрављамо патриотска настојања Српске владе г. Милана Недића, армијског генерала, и стављамо му на расположење своје скромне снаге, за заштиту и спас Српског народа.

(бр. 135, 9. децембар 1941.)

ХВАТАЊЕ ПОЛИТИЧКОГ КОМЕСАРА ЗА СРЕЗ РЕСАВСКИ

Деспотовац, 9. новембра

Приликом саслушања 19 бандита, ухваћених у селу Липовици, утврђено је да се међу њима налази и Радомир Бранисављевић из Свилајнца, студент ликовне уметности из Београда, који је био комунистички политички комесар за срез ресавски.

(бр. 136, 10. децембар 1941.)

ВЕЛИКОМОРАВСКА ГРУПА ВЛАДИНИХ ОДРЕДА ПОБИЛА ЈЕ У РОКУ ОД 9 ДАНА 588 КОМУНИСТИЧКИХ БАНДИТА

Свилајнац, 9. децембра

Званично је утврђено да је Великоморавска група владиних одреда, којима командује пуковник г. Бабић, за време операција чишћења Хомоља, Звижда и Поморавља од 12. до 20. новембра побила у борби или стрељала од ухваћених са оружјем у руци 588 комунистичких бандита.

За време тих деветодневних борби одреди пуковника г. Бабића имали су само три погинула и око 10 рањених одредника, добровољаца и четника.

(бр. 136, 10. децембар 1941.)

ПОГИБИЈА ЈЕДНОГ КОМУНИСТЕ КОД СЕЛА БОБОВА

Свилајнац, 12. децембра

Прошле ноћи једно одељење Пећанчевих четника сукобило се са групицом од четири комунистичка бандита код села Бобова. Четници су отворили одмах ватру на бандите и убили једног од њих, Данила Илића, из

самог Бобова. Остала тројица успела су да побегну, бацивши нешто од оружја и спреме. Четници су запленили једну пушку, два револвера и нешто спреме. Четници нису имали губитака.

(бр. 138, 12. децембар 1941.)

ХВАТАЊЕ ДВОЈИЦЕ НАОРУЖАНИХ БАНДИТА КОД ЈАГОДИНЕ

Јагодина, 12. децембра

Јуче се код села Горњи Рачник, који се налази 15 км западно од Јагодине, појавила два непозната наоружана бандита. Обавештена о њиховој појави, сеоска милиција одмах је кренула у потеру, опколила бандите и после краћег пушкарања обојицу је ухватила и спровела за Јагодину.

(бр. 139, 15. децембар 1941.)

ПОРАЗ КОМУНИСТИЧКИХ БАНДИТА КОД БОБОВА

Свилајнац, 17. децембра

Јуче је четнички одред из Свилајнца наишао код села Бобова, које се налази само пет километара источно од Свилајнца, на једну групу комунистичких бандита, које је напао и уништио. Осам бандита је убијено, а двадесет рањено. Четници нису имали губитака.

(бр. 142, 17. децембар 1941.)

ЧИШЋЕЊЕ СРБИЈЕ ОД ЦРВЕНИХ ТЕРОРИСТА

ОСТАТ АК КОМУНИСТИЧКИХ БАНДИ ЈЕ ОБЕЗГЛАВЉЕН

Хватање двојице црвених вођа код Јагодине

Јагодина, 20. децембра

Оружани одред из Јагодине имао је један редак плен. Јуче је једној патроли овог одреда пао у руке главни вођа комунистичких бандита у целој беличкој крају, Бошко Ђуричић, адвокатски приправник из Јагодине. Овај већ вишегодишњи и добро познати комунистички агитатор, чим је почела акција комуниста по шумама у Србији, ставио се на чело једне комунистичке банде, са којом је неколико месеци терорисао белички срез, прелазећи и у суседне срезове. Једно време радио је заједнички са учитељем Милорадом Жунићем-Бацом. Касније, Бошко Ђуричић је постао командант беличког комунистичког одреда. Од изласка владиних оружаних одреда на терен, отпочео је пораз за

поразом Ђуричићевих банди и оне су се после сваке борбе топиле све више, тако да је најзад већ прошлог месеца белички комунистички одред престао да постоји и прешло се на рад помоћу терористичких тројки. Међутим, и ова је акција у корену пресечена и Бошко Ђуричић је морао да потражи у бекству спас. Дуже времена се крио по разним селима, а сада је пао у руке владином одреду.

(бр. 145, 20. децембар 1941.)

УНУШТЕЊЕ ЈЕДНЕ КОМУНИСТИЧКЕ
ТРОЈКЕ РОБИЈАША

Деспотовац, 22. децембра

Јуче су потерна одељења, састављена од добровољаца и жандарма, наишла у атару општине ресавичке на једну комунистичку наоружану тројку. Жандарми и добровољци одмах су отворили ватру на бандите и после кратког пушкарања побили сву тројицу. Прегледом лешева утврђено је да су побијени бандити Велимир Николић из Поповњака, Радојко Типић из Деспотовца и Јован Добрић из Злота, сва тројица одбегли робијаша.

(бр. 146, 22. децембар 1941.)

ТРКА ПЉАЧКАША ЗА ЗЛАТОМ

ГРУПА РАЗБОЈНИКА ОПЉАЧКАЛА
СЕЛО ТРОПАЊЕ

Разбојници су однели из села 240.000 динара

Свилајнац, 22. децембра

Пре неколико ноћи залупао је неко на вратима куће Миљка Јовановића, председника општине Тропање. Када се на лупу Јовановић пробудио, и упитао ко је, гласови споља су одговорили да су они српски војници из владиног одреда и да је требало да одмах пође са њима у општину. Председник је поверовао, отворио врата и угледао пред собом петорицу непознатих наоружаних људи, који су на себи имали војничке копоране, док су им чакшире и опанци били сељачки. Иако је био изненађен да не види униформисане војнике, он је ипак пошао са њима. Међутим, уместо у општину, ови непознати људи повели су га до куће његовог брата Војислава Јовановића и наредили му да позове брата да изађе напоље. Пошто се његов брат појавио, ови су људи повели и Војислава и његовог сина Димитрија и онда наредили свој тројици да се врате у председникову кућу. Ту су их увели све у једну собу и док је један остао да их чува, остала четворица су изашла напоље да се саветују.

Мало доцније разбојници су се поново вратили сви у собу и наредили Војиславу Јовановићу да одмах пође са њима. Тек што су четворица од њих изашли, са председниковим братом, када су председник и његов синовац Димитрије чули споља како Војислав виче:

- Миљко, ја погибе! Ово није војска, већ пљачкаши!

Затим се чула пуцњава. Разбојници су одмах затим упали поново у собу и наредили Војислављевом сину Димитрију да пође са њима. Војислав је успео да умакне. Пошто су са Димитријем прешли у његову кућу, тражили су да им да новац. Како се он изговарао да новац чува његов отац и да не зна где су, разбојници су почели немилосрдно да туку њега и све остале укућане, те су им извадили из једне скривине 23.150 динара, колико су свега имали.

Задовољни с овим налазом, разбојници су пустили Димитрија, запретивши му да ће га убити, ако се макне од куће и вратили се код председника, где је један њихов друг увек био на стражи и батинама и претњама изнудили да им он да 47.000 динара. Затим су тражили да им да злато његове ћерке. Председник општине бранио се да је злато код његовог зета Милана Милетића, те су га разбојници онда повели и с њиме заједно упутили у Милетићеву кућу, коме су такође батинама изнудили да им преда 76.000 динара у новчаницама, три велика и 29 малих дуката, као и разних ствари у вредности од пет хиљада динара.

Међутим, ни ово им није било доста. Они су везаног председника Миљка Јовановића потерали са собом до куће његовог братанца Станише Јовановића и наредили му да он изазове свог братанца, како би им отворио врата. Код Станише нашли су само 1500 динара, али су му зато узели разне робе у вредности од 18.500 динара. Тражили су му злато и тукли га, али је Станиша рекао најзад на крају да злато није код њега, већ код таста Војислава Манојловића.

Тада су разбојници терали пред собом везаног председника, као и Станишу Јовановића и све их довели пред кућу Манојловићеву, па када им је овај отворио, упали су унутра и тражили од њега злато. Опет је настала туча и пребијање Манојловића и његових укућана, док овај није предао један велики и дванаест малих дуката, пет хиљада динара у сребру и новчаницама и разних ствари у вредности од три хиљаде динара.

Пошто су тако опљачкали у овом селу у новчаницама, злату и роби преко 240.000 динара, разбојници су пустили све своје жртве и побегли из села. Разбојници нису из околине, јер их нико од ових не познаје, али је утврђено да су имали у селу једног јатака, који им је дао имена најимућнијих сељака које су опљачкали. Овај јатак је ухапшен, те се нада да ће помоћу њега и цела банда бити откривена.

(бр. 142, 23. децембар 1941.)

НАОПАКО ВАСПИТАЊЕ
НАШЕГ НАРОДА

Предавање проф. г. Балића у Јагодини

Јагодина, 24. децембра

Пред великим скупом грађана професор г. Момчило Балић одржао је своје интересно предавање о наопаком васпитању нашег народа. Г. Балић је, између осталог, казао:

- Правилно васпитати појединца представља тежак и напоран посао. Међутим, васпитати друштво и цео један народ још је много теже и деликатније.

Домаћину није тешко васпитати своју децу у кући чији и најмањи кутак одише домаћинским духом.

За ових мучних и крвавих 18 векова, откако се зна за име и за светосавље рода српског, наш је народ створио и дубоко усекао у своју душу три етичка начела: начело домаћинства, начело чојства и начело јунаштва. Поколења српског народа васпитавала су се оним што је лежало у народним основама.

Захваљујући тим и тако једноставним начелима васпитања нашег народа, успели смо да постигнемо оно место које по заслуги и достојанству припадало српском роду. Чим је, пак, страни утицај почео бивати све већи и све насртљивији, стубови те народно-етичке грађевине почели су се љуљати. Сем тога, приличан број наше интелигенције добио је своје образовање и васпитање не у нашој земљи, већ у иностранству. Готово сваки од њих је сматрао да је баш он једини позван да пресади дух дотичног народа, којим се напајао у већини случајева по ноћним локалима и баровима-далеко од домаћег огњишта, и свог и другог народа. Такви синови били су печени васпитаници вечитог израиља, који је од француске револуције на овамо свом жестином и својственом безобзирношћу почео да руши и кида заштитни обруч сваке државе.

Са сатанским планом Јевреји су уносили пометњу у наш народни живот. Приграбивши сва блага, и материјална и духовна, створили су две моћне полуге: демократију са масонеријом и комунизам, па су путем те две моћне полуге, затровали друштво и државу.

Нашли су се одроди нашега народа, који су без духовних очију, свесно и несвесно, служили сатани и много допринели нашој државној и великој народној катастрофи. Један део тог олоша, васпитан у масонском духу, допринео је пропасти Југославије, а други део тог олоша, надахнут рушилачким јудео-комунистичким бесом, бацио се на уништавање најбољих синова српскога народа и свих његових светиња. Последице таквог наопаког

васпитања наш ојађени народ искусио је уз крваве жртве услед нечувеног мучења од јудео-комунистичке руље.

Наш једини пут је сада овај, који нам је указао јунак и спаситељ српског народа г. Милан Недић.

У свом предавању је професор г. Балић нарочито подвукао речи генерала г. Недића: „Оставите великим и моћним да се обрачунају како знају и могу, а ми Срби треба да решавамо своја преголема питања и да видамо претешке ране“.

- Сврставањем под барјак див-јунака и честитог старине генерала г. Недића, моћи ћемо угледати лепшу будућност, рекао је г. Балић. Али све то зависи од нас и од наше патриотске и моралне свести. Једино тада ће сунце засијати над српским небом, ако сваки Србин и свака Српкиња даду свој највећи допринос.

Излагања г. Момчила Балића праћена су са нарочитом пажњом, а крај говора поздрављен је одушевљеним клицањем генералу г. Недићу.

*

Сутрадан је одржано слично предавање у Рековцу у седишту бивше „левачке републике“ - где је злогласни и крволочни учитељ Жункић-Баца починио многобројна зверства. Предавање г. Момчила Балића саслушано је са огромном пажњом и од великог броја мештана: представника свих месних власти, сељака и четника. Крај говора дочекан је спонтаним и дирљивим клицањем генералу г. Недићу.

(бр. 149, 25. децембар 1941.)